

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΤΟΣ Α'

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΕΥΡΙΑΚΗΝ

ΑΡΙΘ. 3

ΟΙ ΦΙΛΕΛΛΗΝΕΣ

Συνήμα' επί σελ. 10.

ΜΕΡΟΣ Α.

Φιλέλληνες αποθανόντες κατά τὸν ὑπὲρ τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα ἢ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τοῦ 1860.

Β.

25. BEO FRÉDÉRIC (ΦΡΙΑΕΡΙΚΟΣ ΜΠΕΟΣ).

[Ἐκ Βιέννης τῆς Αὐστρίας ἀπέθανεν ἐν Ἀμφίση τὴν 23 Σεπτεμβρίου 1823].

Οὐδερμία ἄλλη πληροφορία ὑπάρχει δι' αὐτόν.

*

26. BERNARDI EUGÈNES (ΕΥΓ. ΜΠΕΡΝΑΡΙΑΙ).

[Γάλλος ἀπέθανεν ἐν Πάτραις ἐκ τυφλώσεως καὶ ἀσθενείας τὴν 23 Νοεμβρίου 1851].

Ἴατρος εἰς τὸν τακτικὸν στρατὸν τοῦ Φαβιέρου, ἠκολούθησεν ὡς ἱατρός ἐκστρατείας τινάς. Ἀποσυρθεὶς τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας ἐξήσκει τὴν ἐπιστήμην του ἐν Πάτραις ὅπου καὶ ἐνομφεύθη. Ἀπέθανε φέρων τὸ μετάλλιον τοῦ ἀγῶνος.

*

27. BERTIN ALEXANDRE.

(ΑΛΕΞΑΝΔΡ. ΜΠΕΡΤΕΝ).

[Γάλλος ἀπέθανεν ἐκ τραυμάτων ἐν Μεθάνοις τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1827].

Ἦτο ἄλλοτε ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ ἐλθὼν ἐκ Cayenne, ἀπετέλει μέρος τοῦ λόχου τῶν Φιλελλήνων ἀλλ' ἀγνοεῖται ποῦ εἶχε πληρωθῆ πρό τῆς ἀφίξεως τοῦ λόχου εἰς Μεθάνια ὅπου εὐρίσκειτο ὁ Φαβιέρος μετὰ τὰ τακτικὰ σώματα.

*

28. BEYERMANN HENRI.

(ΕΡΡΙΚΟΣ ΜΠΑΙΕΡΜΑΝ).

[Ἐκ Βορδигаλλων τῆς Γαλλίας ἐφρονεῖσθ ἐν Πέτα τὴν 16 Ἰουλίου 1822].

Ἀρχαῖος ὑπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ ὑπὸ τὴν Αὐτοκρατορίαν, εἶχεν ἐνωθῆ ἅμα τῇ ἀφίξει του ἐν Ἑλλάδι μετὰ τοὺς πρώτους σκαπανεῖς τοῦ Φιλελληνισμοῦ, οἵτινες ἠλεκτρισθέντες ἐκ τῆς φωνῆς τῆς Ἐλευθερίας τῶν Ἑλλήνων εὐρέθησαν ἀνευ προηγουμένης συνεννοήσεως εἰς τὸ σημεῖον τοῦ κοινοῦ των προορισμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε ἐσχημάτισαν μικρὸν σῶμα ἢ λεγεῶνα, ἣτις τὸ πρῶτον ἠνδραγάθησεν εἰς τὸ πεδῖον τοῦ Πέτα.

*

29. BITTERSEN (ΜΠΙΤΤΕΡΣΕΝ).

[Σουηδός ἀπέθανεν ἐξ ἀσθενείας ἐν Πόρῳ].

Οὐδερμία περὶ αὐτοῦ πληροφορία ὑπάρχει.

*

30. BOHEMANN CHARLES.

(Κ. ΜΠΟΕΜΑΝ).

[Ἐξ Ἀμβούργου ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ἐξ ἀσθενείας τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1825].

Οὐδὲν ἐγνώσθη περὶ αὐτοῦ.

*

31. BOHN (ΜΠΟΝ).

[Ἐξ Ἀμβούργου ἀπέβιασεν εἰς Κομπότη τῆς Ἡπείρου ἐξ ἀσθενείας τὸν Ἰούλιον τοῦ 1822].

Ἐγκατελείφθη μετὰ 4 συντρόφων τοῦ ἀσθενῶν ὡς αὐτὸς εἰς τὸ χωρίον Κομπότη πλησίον τῆς Ἄρτης μετὰ τὴν μάχην τοῦ Πέτα εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἠδυνήθησεν νὰ παρευρεθῶσι.

*

32. BOHRMANN (ΜΠΟΡΜΑΝ).

[Ἐκ Δρέσδης τῆς Σαξωνίας ἀπέθανεν ἐν Βονίτση ἐξ ἀσθενείας τῷ 1834].

Στρατιωτικὸς ἱατρός ἀξίας καὶ δεικνύων μέγαν ζῆλον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, δειγμάτων τοῦ ὁποίου εἶχε δώσει εἰς τοὺς πολέμους εἰς οὓς παρευρέθη. Ἡ υγεία του καταβεβλημένη ἐκ παλαιῶν κόπων δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὸ μεμολυσμένον κλίμα τῆς Βονίτσης, ὅπου ἡ βασιλικὴ κυβέρνησις τὸν εἶχε διορίσει ὑγειονομικὸν ὑπάλληλον πολιτικὸν καὶ στρατιωτικὸν.

Ἀπέθανεν ἀφήσας λαμπράς ἀναμνήσεις.

*

33. BOLDEMANN (ΜΠΟΛΔΕΜΑΝ).

[Ἐκ Grabow τοῦ Μεγάλου Δουκάτου τοῦ Μεκλεμβούργου ἀπέθανεν ἐν Ἄργει τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1822].

Δι' αὐτόν εἶνε γνωστὸν μόνον ὅτι ἦτο ἱατρός.

*

34. BONAPARTE, PAUL FILS DE LUCIEN.

(ΠΑΥΛ. ΒΟΝΑΠΑΡΤΗΣ ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ).

[Γάλλος ἀπέθανεν ἐκ τυχαίου συμβεβηκότος ἐν Σπίτσοις τῷ 1827].

Ἦτο ἐθελοντὴς δόκιμος τοῦ ναυτικοῦ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς φρεγάδος Ἑλλάδος. Τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἠτοιμάζετο νὰ κρημάσῃ τὰ ὄπλα του ἐν τῶν πιστολιῶν του ἐκπυροσφοροῦσεν τὸν ἐκτύπησε κατὰ τὴν κοιλίαν. Τὸ μοιραῖον τέλος τοῦ γενναίου αὐτοῦ καὶ ἀξιολόγου νέου, τοῦ πλήρους ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἔχοντος πάντα τὰ προτερήματα τῆς καρδίας καὶ τοῦ πνεύματος καιρῶς ἐλύπησεν ὅσους τὸν ἐγνώριζον καὶ ἠλπίζον, ὅτι θέλει ἔχει εὐρὺ μέλλον ἀξίον τοῦ ἐνδόξου ὀνόματος τὸ ὁποῖον ἐφερε.

*

35. BONTHRON ALEXANDRE.

(ΑΛΕΞ. ΜΠΟΝΤΡΩΝ).

[Ἐκ Σωατίας ἀπέθανεν ἐν Ναυπλίῳ τῷ 1822].

Οὐδερμία πληροφορία ὑπάρχει δι' αὐτόν.

*

36. BOURBAKIS DENYS (Δ. ΜΠΟΥΡΜΠΑΧΗΣ).

[Κεραλλὴν ὀπῆκος Γάλλος ἐφρονεῖσθ ἐν Καματερῷ τὴν 20 Φεβρουαρίου 1827].

Ἐθυσίασε τὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου τοῦ πεζικοῦ ἐν Γαλλίᾳ διὰ νὰ προσενέγκῃ τὸν βραχίονά του εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς κλασσικῆς καὶ γενεθλίου γῆς τῶν πατέρων του καὶ εἶχε συναγάγει περὶ ἑαυτὸν μέγαν ἀριθμὸν Ἑλλή-

νων καὶ Φιλελλήνων. Ἐφρονεῖσθ ἐπὶ κερφαλῆς αὐτῶν ἐν ἐκστρατείᾳ προωρισμένη νὰ σώσῃ τὴν φρουρὰν τοῦ φρουρίου τῶν Ἀθηνῶν στενωῶς πολιορκουμένην ὑπὸ τῶν Τούρκων. Τιμῇ εἰς τὴν μνήμην τοῦ γενναίου τούτου ἀνδρός.

*

37. BOUTAY JEAN CHARLES.

(ΚΑΡΟΛΟΣ ΙΩ. ΜΠΟΥΤΑΪ).

[Ἐκ Sarreguemines τῆς Γαλλίας ἐφρονεῖσθ ἐν Ἀρχινῷ τὴν 16 Φεβρουαρίου 1836].

Παρκιτηθεὶς ἐκ τῆς θέσεως τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως Καρόλου I, ἠνώθη μετ' ἄλλων Γάλλων φιλελλήνων τοὺς ὁποίους εὐγενῆς ἐνθουσιασμὸς παρέσυρεν ὅπως, θυσιάσαντες βαθμοὺς καὶ θέσεις ἀνεξαρτητήτους, δράμασι καὶ συμμερισθῶσι τοὺς κινδύνους καὶ τὸν ἥρωισμόν τοῦ ἱεροῦ πολέμου τῶν Ἑλλήνων. Ἀξιόλογος καὶ θαρραλέος ἀξιωματικὸς διεκρίθη εἰς Χαϊδάρη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, εἰς Χίον κλ. Πεσῶν εἰς ἐνέδραν ληστῶν κατὰ τῶν ὁποίων εἶχε σταλῆ ἔπεσε νεκρὸς κτυπηθεὶς ὑπὸ βολῆς εἰς τὸ μέτωπον ὑπὸ τοῦ Πέτρου Πάτρα. Ὅτε οὗτος ἠχμαλωτίσθη καὶ κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ στρατοδικείου τοῦ Μεσολογγίου εἰς θάνατον ἐξέφρασε τὴν λύπην του διὰ τὸ λάθος τὸ ὁποῖον ἔκαμε φονεύσας φιλέλληνα Γάλλον, ἐνῶ δὴθεν ἤθελε νὰ φονεύσῃ ἕνα τῶν νεοελθόντων ξένων τὸν ὁποῖον θανασίμως ἐμίσει. Ἀπέθανε λοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ καὶ ἱππότης τοῦ σταυροῦ τοῦ Σωτήρος.

*

38. BOYON (ΜΠΟΑΓΙΩΝ).

[Ἐκ Württemberg ἀπέθανεν ἐν Ναυπλίῳ τὸν Νοέμβριον τοῦ 1826].

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἦτο ἱατρός οὐδὲν ἄλλο περὶ αὐτοῦ ἐγνώσθη.

*

39. BREIL EDOUARD (ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΜΠΡΕΙΑ).

[Ἐκ Stendhal τῆς Πρωσίας ἀπέθανεν ἐν Ναυπλίῳ τὴν 25 Δεκεμβρίου 1822].

Περὶ αὐτοῦ ἐγνώσθη μόνον ὅτι ἦτο ἐν τῇ πατρίδι του ὑπολοχαγός.

*

40. BRIFFARI (ΜΠΡΙΦΑΡΙΑΙ).

[Ἐκ Pignerol τῆς Σαρδηνίας ἐφρονεῖσθ ἐν Πέτα τὴν 16 Ἰουλίου 1822].

Ἐθελοντὴς εἰς τὸ σῶμα τῶν Φιλελλήνων ἀπέθανεν ἐνδόξως.

*

41. BROGLIA, COMTE (ΚΟΜΗΣ ΜΠΡΟΛΙΑ).

[Ἐκ Macerata τῆς Σικελίας ἐφρονεῖσθ εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης ἐν Ἀνατολικῷ τῷ 1828].

Ἄλλοτε ἀνώτερος ἀξιωματικὸς εἰς τὴν φρουρὰν τοῦ βασιλέως Μιχαῆλ ὑπηρετεῖ εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τὸν στρατηγὸν Τζόρτζ (Church), ὅστις ἰδιαιτέρως τὸν ἐξετίμα.

42. BRONIKOWSKY ROBERT.
(ΠΟΒ. ΜΠΡΟΝΙΚΟΒΕΚΗΣ).

[Εκ Πόσεν της Πρωσίας: ἀπέθανεν ἑξ ἀσθενείας ἐν Χαλκίδι τὴν 23 Φεβρουαρίου 1853].
Καλὸς ἀξιωματικός, εὐπαιδευτός καὶ τίμιος. Ἀπέθανε ταγματάρχης φρουράρχος τοῦ φρουρίου τῆς Χαλκίδος ἀφού ὑπέρβηεν εἰς τὴν βασιλικὴν χωροφυλακὴν καὶ διετέλεσε φρουράρχος τοῦ Παλαμῆδου καὶ τοῦ Πειραιῶς. Ἐφερε δὲ τὸν Σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος καὶ τὸ στρατιωτικὸν μετάλλιον.

43. BRUCKBACHER ANDRÉ.
(ΑΝΑΡ. ΜΠΡΟΥΚΜΠΑΧΕΡ).

[Εκ τοῦ μεγάλου Δουκάτου τῆς Βιάνης ἐφρονεῖται ἐν Κωλιῶν: Ἀναρ τὴν 6 Μαΐου 1827].
Ἐθελοντής εἰς τὸν λόχον τῶν Φιλελλήνων παρευρέθη εἰς τὴν μάχην τοῦ Χαϊδαρίου καὶ εἰς ἄλλων.

44. BRUMBACHER (ΜΠΡΟΥΜΠΑΧΕΡ).

[Εκ Ζυρίχης τῆς Ἑλβετίας: ἀπέθανεν ἀσθενῶσα ἐν Μεσολογίῳ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1825].
Ἐίχεν ἀνδρείως καὶ ἐντίμως πολέμησεν ἐν Ἀκαρνανίᾳ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Τζόρτζ (Church) καὶ Ντέντσλ (Dentzel).

45. BRUNO (ΜΠΡΟΥΝΟ).

[Εκ Σαρδηνίας: ἀπέθανεν ἐν Νεαπόλει ἑξ ἀσθενείας τῆς 1827].
Ἦτο ἰατρός ἀκόλουθος τοῦ λόρδου Βύρωνος. Ἀγνοεῖται ἡ θέσις ἣν κατέλαθε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐξάρχου Ἀγγλου.

46. BYRON LORD (ΛΟΡΔΟΣ ΜΠΑΪΡΩΝ).

[Ἀγγλος: ἀπέθανεν ἐν Μεσολογίῳ τὴν 7 Ἀπριλίου 1824].
Γράφοντες περὶ τοῦ φιλελληνισμοῦ τοῦ Λόρδου Βύρωνος φοβούμεθα μήπως πολὺ ἀποκαρνηθῶμεν τῆς πραγματικότητος ἀρκούμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ὑπέρβηεν τὴν ἐλληλικὴν παλιγγενεσίαν καὶ ἐλευθερίαν καὶ διὰ τοῦ καλαμῶ του καὶ διὰ τοῦ ξίφους του μὲ ἀνυπολογίστους θυσίας, καὶ ὑπὸ τὸν διπλοῦν αὐτὸν τίτλον ἡ μνήμη του θὰ μείνῃ ἀνεξάλειπτος εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων ὅσον ἡ μεγαλοφυΐα του ἀθάνατος εἰς τὸν ποιητικὸν Παρνασσόν.

Η ΠΑΗΜΜΥΡΑ

Συντάξις ἐστὶ σελ. 12.

— Γιάννη, μὴ λέγει ὁ ἀδελφός μου Πέτρος, τὸ νερὸ θέλει τρία ποδάκια μόνο νὰ φθάσῃ εἰς τὸ παράθυρο: πρέπει νὰ πάρωμε τὰ μέτρα μας.
Τοῦ ἔσφιξα τὸ χεῖρ νὰ σωπάσῃ. Μὰ ὁ κίνδυνος πλέον ἦταν ὀλοφάνερος. Εἰς τοὺς σταύλους τὰ ζῆλα κτυπιώτανε ἀναμεταξύ τους ἀπὸ τὴν τρομάρα των. Ἀκούσαμε νὰ βελάζουσαν, νὰ μουγκρίζουσαν τὰ κοπάδια, καὶ τάλουαν νὰ βγαίνουν τὰς βραχναῖς ἐκείναις φωναῖς ποῦ βγαίνουν ὅταν εἶνε σὲ κίνδυνον θανάτου.
— Θεέ μου! Θεέ μου! εἶπεν ἡ Ἐλένη κ' ἐσηκώθη ὀρθή· ὅστωσθε μὲ τοὺς γρόν-

θους τῆς τὰ μελίγκια τῆς καὶ τὸ σῶμά τῆς ἀναταράζονταν ἀπὸ ἀντριχίλα.
Ὅλοι ἐσηκώθησαν, δὲν μπόρεσαμε νὰ ταῖς ἐμποδίσωμε νὰ τρέξουν εἰς τὰ παράθυρα. Καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ἀκίνηται, βωβαίς, μὲ τὰ μαλλιά των σηκωμένα ἀπὸ τὸν ἀέρα τοῦ φόβου. Ἀρχισε νὰ μισσοκοτεινίζῃ. Ὁ ἀσπρὸς οὐρανὸς ἐμοιάζε σὸν ἀσπρὸ σινδὴν ποῦ ἐσκέπαζε τὴ γῆ. Ἀπὸ μακρὰ ἐφαινότανε καπνός. Τίποτε δὲν ἐφαινότανε καθαρά· ἐτελειόσε ἡ ἡμέρα ἐκείνη τοῦ τρόμου καὶ ἔφθανε ἡ νύκτα τοῦ θανάτου. Καὶ δὲν ἀκούσαμε πλέον καμμιά ἀνθρωπινὴ βοή παρὰ μόνον τὸ μουγκρίζμα τοῦ ποταμοῦ ποῦ ἀπλώνονταν, ἀπλώνονταν καὶ ταῖς ἀργαῖς φωναῖς τῶν βωβιδῶν καὶ τῶν ἀλόγων.

— Θεέ μου, Θεέ μου! ἐμουρμούριζαν αἱ γυναῖκες σὸν νὰ ἐφοβούντανε νὰ ὀμιλήσουν δυνατὰ.
Ἐνας τρομερὸς κρότος ἔκοψε μὲ μίαν τοὺς ψιθυρισμούς των. Τὰ ζῆλα ἔσπασαν ταῖς πόρταις τῶν σταύλων· καὶ εὐρέθησαν μέσα εἰς τὰ κίτρινα κύματα καὶ τὰ πῆρε τὸ ῥέμμα. Τὰ πρόβατα τὰ καταίχναζε σὸν φύλλα ξηρὰ, κοπάδια κοπάδια καὶ τὰ ἐστοφογύριζε μέσα 'ς τὸ σιφουῖν. Αἱ ἀγελάδες, ἄλλαγα ἐπάλευσαν ἐπερατοῦσαν, ἀλλὰ 'ς τὰ ὕστερα δὲν εὐρίσκοντο πειὰ νὰ πατήσουν. Τὸ μεγάλο μας ἄλογο τὸ στακτὶ δὲν ἤθελε ν' ἀποθάνῃ· ἐσηκονότανε ὀλόρθο, ἐτέντανε τὸ λαϊμό του, κ' ἐφυσούσε σὸν μουχάνι γύρτου· μὰ τὰ ἀγριεμένα νερά τ' ἀρπαζάν ἀπὸ τὴ χήτη καὶ τὸ εἶδαμε ἀποκαρνωμένο νὰ παραδοθῆ. Τότε ἀρχίσαμε νὰ φωνάζωμεν. Αὐτὸ μὲς εἶχε σπαράξει τὴν καρδιά μας, δίχως νὰ θέλωμε, καὶ εἶχαμε ἀνάγκη νὰ φωνάζωμε. Ἀπλόναμε τὰ χεῖρια μας 'ς τὰ ἀγαπημένα ἐκείνα ζῆλα ποῦ ἐφευγαν, κ' ἐκλαίσαμε χωρὶς ν' ἀκούῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἐβιάζαμε ἑξω πειὰ τὰ δάκρυα ποῦ εἶχαμε κρατῆσαι ἕως τότε. Ἀχ! ὅλα πῆγαν σὲ μιά στιγμή, τὰ σπαρτὰ, τὰ πῆρε τὸ νερὸ, τὰ ζῆλα πνίγησαν, σὲ λίγαις ὥραις ὅλα ἀλλάξαν. Δὲν ἦτο δίκαιος ὁ Θεός· δὲν τοῦ εἶχαμε κάνει τίποτε γιὰ νὰ μὴς τὰ ξαναπαρῆ ὅλα. Ουμώμονε τὸν περιπάτον μας ποῦ ἐκάμαμε τὸ ἀπομεσήμερο μέσα 'ς τὰ λιβάδια 'ς τὰ στάχυα, τ' ἀμπελία. Ὅλα ἦταν γεμάτα ὑποσχέσεις· ψέμματα τὸ λοιπὸν ἔλεγαν ὅλα; Ψέμματα ἔλεγε ἡ εὐτυχία. Ψέμματα ἔλεγε ὁ ἥλιος ὅταν ἐβασίλευε τόσον γλυκὰ εἰς τὴν ἡσυχία τοῦ βραδίου. Τὸ νερὸ ἀνέβαινε ὀλοένα· ὁ Πέτρος ποῦ ἐφύλαγε μὲ ἐφώναζε.

— Γιάννη! τί θὰ κάνωμε, τὸ νερὸ φθάνει 'ς τὰ παράθυρα!
Ἦ φωνὴ αὐτῆς μ' ἐξόπνησε ἀπὸ τὴν νάρκη τῆς ἀπελπίσεως. Ἦλθα 'ς τὸν ἑαυτὸν μου, καὶ εἶπα σηκώνοντας τοὺς ὤμους μου:
— Μὴ σὰς νοιάξῃ γιὰ τὸ βίος. Ἐδῶ νῆμασθε ὅλοι μαζί, αὐτὸ φθάνει. Γι' αὐτὰ ποῦ χάσαμε ξαναρχίσαμε τὴ δουλειά.
— Ναί, ναί, ἔχεις δίκαιον, πατέρα, ἀποκρίθηκε μὲ θέρη ὁ Γεώργης. Δὲν ἔχομε καὶ κανέναν κίνδυνον. Οἱ τοῖχοι εἶνε γεροὶ 'ς ἀνεβούμε 'ς τὰ κεραμίδια.

Μόνον αὐτὸ τὸ καταφύγιον μὲς ἔμενε. Τὸ νερὸ εἶχε ἀναβῆ τὴν σκάλα, σκαλί σκαλί καὶ ἀρχίσει νὰ μπαῖν ἀπὸ τὴν πόρτα. Χοθήκαμε εἰς τὸ δῶμα, ὅλοι μαζί, διότι ὅσοι εἶνε 'ς κίνδυνον ἔχουν ἀνάγκη νὰ νοιώθουν καὶ τοὺς ἄλλους κοντὰ των. Ὁ Μανώλης ἔγεινε ἀφαντος. Ἐφώναζε τ' ὄνομά του καὶ ἦλθε ἀπὸ ταῖς πλαγιναῖς κάμαραις, καταταραγμένος. Τότε, ἐπειδὴ εἶδα πὸς ὅτι ἔλειψαν καὶ αἱ δύο μας δούλας καὶ τὰς ἐπερίμενα νῆλθουν μαζί μας, μ' ἐκύτταξε παράξενα καὶ μὲ εἶπε σιγὰ σιγὰ.
— Πέθαναν. Τ' ἀμαρζοστάσι, ποῦ ἦταν κάτω ἀπ' τὴν κάμαρά των κρημνίσθηκε καὶ κρημνίσθηκε καὶ αὐταῖς.
Αἱ δυστυχισμέναις! Ὡς πῆγαν δίχως ἄλλο νὰ πᾶρουν ὅ,τι εἶχαν ἀπὸ τὰ σεντούκια των. Μὲ εἶπε, μὲ σιγανὴ φωνὴ πάλιν, ὅτι εἶχαν ρίψει μιά σκάλα σὸν γεφύρι διὰ νὰ πᾶν εἰς τὸ ἀντικρυνὸ μέρος τοῦ σπιτιοῦ ποῦ ἦταν αἱ κάμαραις των. Τοῦ εἶπα νὰ μὴ πῆ τίποτε. Ἐνοιώσα μιά κρουαδὰ νὰ μὴ πιάνῃ. Ὁ θάνατος ἔμεινε εἰς τὸ σπίτι.
Ὅταν ἀνεβήκαμε κ' ἐμεῖς δὲν ἐσυλλογισθήκαμε οὔτε ταῖς λάμπαις νὰ σβύσωμε. Τὰ χαρτὰ ἐμεναν ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι. Ἦταν πλέον ἕως ἕνα πόδι νερὸ μέσα 'ς τὴν κάμαρα.

Τὸ νερὸ εἶχε ἀναβῆ τὴν σκάλα, σκαλί σκαλί καὶ ἀρχίσει νὰ μπαῖν ἀπὸ τὴν πόρτα. Χοθήκαμε εἰς τὸ δῶμα, ὅλοι μαζί, διότι ὅσοι εἶνε 'ς κίνδυνον ἔχουν ἀνάγκη νὰ νοιώθουν καὶ τοὺς ἄλλους κοντὰ των. Ὁ Μανώλης ἔγεινε ἀφαντος. Ἐφώναζε τ' ὄνομά του καὶ ἦλθε ἀπὸ ταῖς πλαγιναῖς κάμαραις, καταταραγμένος. Τότε, ἐπειδὴ εἶδα πὸς ὅτι ἔλειψαν καὶ αἱ δύο μας δούλας καὶ τὰς ἐπερίμενα νῆλθουν μαζί μας, μ' ἐκύτταξε παράξενα καὶ μὲ εἶπε σιγὰ σιγὰ.
— Πέθαναν. Τ' ἀμαρζοστάσι, ποῦ ἦταν κάτω ἀπ' τὴν κάμαρά των κρημνίσθηκε καὶ κρημνίσθηκε καὶ αὐταῖς.
Αἱ δυστυχισμέναις! Ὡς πῆγαν δίχως ἄλλο νὰ πᾶρουν ὅ,τι εἶχαν ἀπὸ τὰ σεντούκια των. Μὲ εἶπε, μὲ σιγανὴ φωνὴ πάλιν, ὅτι εἶχαν ρίψει μιά σκάλα σὸν γεφύρι διὰ νὰ πᾶν εἰς τὸ ἀντικρυνὸ μέρος τοῦ σπιτιοῦ ποῦ ἦταν αἱ κάμαραις των. Τοῦ εἶπα νὰ μὴ πῆ τίποτε. Ἐνοιώσα μιά κρουαδὰ νὰ μὴ πιάνῃ. Ὁ θάνατος ἔμεινε εἰς τὸ σπίτι.
Ὅταν ἀνεβήκαμε κ' ἐμεῖς δὲν ἐσυλλογισθήκαμε οὔτε ταῖς λάμπαις νὰ σβύσωμε. Τὰ χαρτὰ ἐμεναν ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι. Ἦταν πλέον ἕως ἕνα πόδι νερὸ μέσα 'ς τὴν κάμαρα.

Γιὰ τὸ καλὸ μὲς ἡ στέγη ἦταν μεγάλη. Ἐπάνω ἀπὸ τὸ παράθυρο ποῦ ἐπήγαμε 'ς αὐτὴν ἦτο κάτι 'σάν ἡλιακὸ. Αὐτὸ ἐμάζευθήκαμε ὅλοι μὲς. Αἱ γυναῖκες ἐκάθησαν. Οἱ ἄνδρες ἐπάνω ἀπὸ τὰ κεραμίδια, ἐπῆγαν ἕως τὰ δύο μεγάλα τζάκια ποῦ ἦσαν 'ς ταῖς δύο ἀκραίς τῆς στέγης. Ἐγὼ, ἀκουμβούσα εἰς τὸν φεγγίτην ἀπὸ ὅπου εἶχαμε 'βγῆ, κ' ἐκύτταξα τριγύρω.
— Δὲν μ' ἔμπερ, θὰ μὲς ἔλθῃ βοήθεια, εἶπα μὲ θάρρος. Οἱ Σαιντινιῶταις ἔχουν βάρκαις. Ὡς περάσουν ἀπ' ἐδῶ. . . Να! ἐκεῖ κάτω δὲν βλέπετε ἕνα φανάρι 'πάνω 'ς τὰ νερά;
Κανεῖς δὲν μὲ ἀποκρίθηκε. Ὁ Πέτρος, χωρὶς νὰ νοιώθῃ κ' αὐτὸς καλὰ καλὰ τί ἔκαμε, ἀναψε τὴν πίπαν του κ' ἔπιπε μὲ τέτοια λύσσα ποῦ σὲ κάθε φύσημα τοῦ καπνοῦ ἔφτυνε κομματὰ ἀπὸ τὴν πίπαν του. Ὁ Γεώργης καὶ ὁ Μανώλης ἐκύτταξαν ἀπὸ μακρὰ ἀμιλήτοι· ὁ Ἀντώνης ἐτριγύριζε ἐπάνω 'ς τὰ κεραμίδια σφίγγοντας τοὺς γρόθους του, σὸν νὰ 'ζητοῦσε μέρος γιὰ νὰ φύγωμε. Ἐμπρὸς 'ς τὰ πόδια μας, αἱ γυναῖκες σωριασμέναις, τρεμουλιασμέναις, ἐκρούσαν τὸ πρόσωπό των γιὰ νὰ μὴ βλέπουν πλεῖα. Μὰ ἡ Τριανταφυλλιά ἐσήκωσε τὸ κεφάλι τῆς, ἔτριξε μιά ματιὰ τριγύρω τῆς καὶ ἐρώτησε:
— Ποῦν ἡ δούλαις; γιὰτί δὲν ἀναβαίνουν;
Δὲν τῆς ἔδωκα ἀπόκρισιν. Μ' ἐρώτησε τότε ἄλλη μιά φορὰ κυττάζοντας με κατάματα:
— Μὰ τί ἔγειναν ἡ δούλαις;
Ἐγύρισά ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος, γιὰτί δὲν μπόρεσα νὰ τῆς εἰπῶ ψέμμα. Κ' ἐνοιώσα τὴν κρουαδὰ ἐκείνη τοῦ θανάτου ποῦ εἶχε

φυσήσει ἐπάνω μου νὰ φυσᾷ ἐπάνω καὶ 'ς ταῖς γυναῖκές μας καὶ 'ς τὰ κορίτσια μας. Τὸ ἐκατάλαθαν. Ἦ Μαρία ἐσηκώθη εἰς τὰ πόδια, ἐστέναξε βαθεῖα βαθεῖα, ἔπειτα ἔπεσε χάμου κ' ἔβαλε τὰ κλάυματα. Ἦ Ἐλένη ἐκρατοῦσε σφικτὰ μὲς 'ς τὸ φουστάνι τῆς τὰ δύο τῆς παιδιὰ καὶ τᾶκρυβε σὸν νᾶηθελε νὰ τὰ προφυλάξῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ἦ Ἀνθὴ εἶχε βάλει τὸ πρόσωπό τῆς μέσα 'ς τὰ χεῖρια τῆς κ' ἔμενε ἀκίνητη. Ὡς καὶ ἡ ἀδελφὴ μου ἡ Μάρθα ἦτανε κατακλιτήρινη, ἔκανε τὸν σταυρὸ τῆς, κ' ἐμουρμούριζε τὸ Πάτερ ἡμῶν καὶ τὸ Θεοῦκε Παρθένε.

Ποτὲ μου δὲν εἶχα ἰδεῖ τέτοιο πρᾶγμα. Ἦ νύκτα καθαρὴ σὸν καλοκαιρινὴ νύκτα. Τὸ φεγγάρι δὲν εἶχε 'βγῆ, ἀλλὰ ἦτανε ἀστροφεγγιὰ. Σοῦ φαίνονταν πὸς δὲν εἶχε νυχτώσει ἀκόμη. Καὶ ἐβλέπαμε τὸ νερὸ ποῦ προχωροῦσε, καὶ τὴν κορυφὴν κάθε κύματος ποῦ ἀπὸ τὸν φωσφορισμὸ ἔβγαλε σπινθίρις. Χῶμα δὲν ἐφαινότο πλεῖα, ὅλος ὁ κάμπος ἦταν οὐρανοσμέμενος. Κάπου κάπου λησμονοῦσα τὸν κίνδυνον. Ἐτοῖ καὶ μιά νύκτα ποῦ εἶχα πρωτοιδῆ τὴν θάλασσαν, εἶχα σταθῆ ἐμπρὸς τῆς μὲ στόμα ἀνοιχτὸ ἀπὸ θαυμασμὸν.
— Τὸ νερὸ ἀναβαίνει, ἔλεγε ὁ ἀδελφός μου Πέτρος, κ' ἔσπανε ὀλοένα μὲ τὰ δόντια του τὴν πίπα του ποῦ τὴν εἶχε ἀρήσῃ νὰ σβύσῃ.

Τὸ νερὸ εἶχε ἀναβῆ τὴν σκάλα, σκαλί σκαλί καὶ ἀρχίσει νὰ μπαῖν ἀπὸ τὴν πόρτα. Χοθήκαμε εἰς τὸ δῶμα, ὅλοι μαζί, διότι ὅσοι εἶνε 'ς κίνδυνον ἔχουν ἀνάγκη νὰ νοιώθουν καὶ τοὺς ἄλλους κοντὰ των. Ὁ Μανώλης ἔγεινε ἀφαντος. Ἐφώναζε τ' ὄνομά του καὶ ἦλθε ἀπὸ ταῖς πλαγιναῖς κάμαραις, καταταραγμένος. Τότε, ἐπειδὴ εἶδα πὸς ὅτι ἔλειψαν καὶ αἱ δύο μας δούλας καὶ τὰς ἐπερίμενα νῆλθουν μαζί μας, μ' ἐκύτταξε παράξενα καὶ μὲ εἶπε σιγὰ σιγὰ.
— Πέθαναν. Τ' ἀμαρζοστάσι, ποῦ ἦταν κάτω ἀπ' τὴν κάμαρά των κρημνίσθηκε καὶ κρημνίσθηκε καὶ αὐταῖς.
Αἱ δυστυχισμέναις! Ὡς πῆγαν δίχως ἄλλο νὰ πᾶρουν ὅ,τι εἶχαν ἀπὸ τὰ σεντούκια των. Μὲ εἶπε, μὲ σιγανὴ φωνὴ πάλιν, ὅτι εἶχαν ρίψει μιά σκάλα σὸν γεφύρι διὰ νὰ πᾶν εἰς τὸ ἀντικρυνὸ μέρος τοῦ σπιτιοῦ ποῦ ἦταν αἱ κάμαραις των. Τοῦ εἶπα νὰ μὴ πῆ τίποτε. Ἐνοιώσα μιά κρουαδὰ νὰ μὴ πιάνῃ. Ὁ θάνατος ἔμεινε εἰς τὸ σπίτι.
Ὅταν ἀνεβήκαμε κ' ἐμεῖς δὲν ἐσυλλογισθήκαμε οὔτε ταῖς λάμπαις νὰ σβύσωμε. Τὰ χαρτὰ ἐμεναν ἐπάνω εἰς τὸ τραπέζι. Ἦταν πλέον ἕως ἕνα πόδι νερὸ μέσα 'ς τὴν κάμαρα.

Τὸ σπίτι τοῦ Ραμπᾶ, τὸ εἶχαν κάνει 'ς τὴν ἀρχὴν διὰ φάμπρικα καὶ δὲν ἦταν γερὰ κτισμένο. Τὸ χειρότερον ἦτο ποῦ τὸ ἔδερεν κατὰ πρόσωπον τὸ ῥέμμα τοῦ δρόμου. Τὸ ἔβλεπα νὰ τρέμῃ ἀπὸ τὰ κτυπήματα τοῦ νεροῦ καὶ μὲ ξερὴ γλώσσα ἐκύτταξα τὸν Μανώλη ποῦ ἐπεριπατοῦσε 'πάνω 'ς τὴ στέγη. Ἐξαρῆνα ἕνας δυνατὸς βρόντος ἀκούσθηκε. Τότε ἔβγαῖνε τὸ φεγγάρι, ἕνα φεγγάρι γεμάτο, κ' ἐφώτισε ὀλην ἐκείνη τὴν μεγάλη λίμνη τοῦ νεροῦ, σὸν νὰ ἦτο λάμπα. Ἐβλέπαμε καθαρὰ τί ἐφαινότανε. Τὸ σπίτι τοῦ Ραμπᾶ ἐκρημνίσθηκε. Ἐμπερὶ τὸ μὲς τὸν τρομερὸ κραυγὴν ἤμα εἶδαμε πὸς ὁ Μανώλης ἔγεινε ἀφαντος. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἦτανε ὡς ἄν φουρτούνα, τὰ κύματα ἔχυνόνταν ἀφρισμένα 'πάνω 'ς τὴν κρημνισμένη στέγη. Ἐπειτα ἔγεινε γαλήνη, τὸ νερὸ ἀπλώθηκε ἡσυχὸ κ' ἐπᾶν ἀπ' αὐτὸ ἔβγαῖνε τὰ σκελετὰ τοῦ σπιτιοῦ. Μέσα σ' ἕνα σωρὸν ἀνακατεμμένα πατερὰ μὲ ἐφάνη ὅτι εἶδα ἕνα σῶμα νὰ σπαρταρᾷ, ἕνα πρᾶγμα ζωντανὸ ποῦ ἀγωνίζονταν νὰ ἀναβῆ.
— Ζῆ! ἐφώναξα. Ἀχ! Δόξα σοι ὁ Θεός! Ζῆ! νὰ! καὶ πέρα 'ς τὸ νερὸ ποῦ λάμπει τὸ φεγγάρι!
Ἐνα νεκρικό γέλιο μὲς εἶχε πιάσει ὁ βουλος μας. Ἐκτυπούσαμε τὰ χεῖρια μας ἀπὸ τὴν χαρὰ, σὸν νὰ εἶχαμε σωθῆ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι.
— Ὡς ἔβγαῖνε, εἶπεν ὁ Πέτρος.
— Ναί, ναί, κυττάζετε, νὰ ποῦ προσπαθεῖ νὰ πιάσῃ τὸ πατερὸ, 'ς τὰριστερά.
Τὰ γέλια μὲς ἔπαυσαν. Λέξιν δὲν εἶπαμε πλεῖα, ἡ ἀγωνία μὲς ἐσφιγγε ἀπὸ τὸν λαϊμό. Γιὰτί ἐκατάλαθαμε σὲ τὴν τρομερὰ θέσι εὐρίσκετο ὁ Μανώλης. Ὅταν κρημνίσθηκε τὸ σπίτι, τὰ πόδια του εὐρέθησαν πινασμένα μέσα σὲ δύο πατερὰ, καὶ ἔμενε κρημασμένος, χωρὶς νὰ μ' ἔμπερ νὰ γλυτώσῃ, μὲ τὸ κεφάλι κάτω, λίγο ἐπάνω ἀπὸ τὸ νερὸ. Εἰς τὰ κεραμίδια τοῦ πλαγινοῦ σπιτιοῦ, ἡ Ἐλένη ἔσπερε ὀρθὴ κρατώντας τὰ δύο τῆς παιδιὰ. Ἐτρεμὰ ἀπὸ 'πάνω ἕως κάτω. Ἐβλέπε τὸν ἄνδρα τῆς νὰ πεθαίνῃ, ἐμπρὸς 'ς τὰ μάτια τῆς, κοντὰ τῆς, δύο τρία μέτρα μακρὰ τῆς. Καὶ οὐρλιαζε σὸν σκύλος, τρελλὴ ἀπὸ φρίκην.
— Δὲν εἶνε κατάστασις νὰ τὸν ἀφήσωμε νὰ πεθάνῃ ἔτσι, εἶπεν ὁ Γεώργης ἕξω φρενῶν. Πρέπει νὰ πάμε ἐκεῖ πέρα.
— Ἴσως μ' ἔμπερ νὰ καταβούμε ἀπὸ τὰ πατερὰ, εἶπεν ὁ Πέτρος, θὰ τὸν 'λευθερώσωμε.
Κ' ἐτραβήξαν εἰς τὰ πλαγιναῖς κεραμίδια μὰ κρημνίσθηκε καὶ τὸ δεύτερον σπίτι, κ' ἔτσι ἐκόπη ὁ δρόμος. Τότε μιά κρουαδὰ μὲς ἐπλάκωσε. Ἐπιστάθηκα ἀπὸ τὰ χεῖρια μὲς δίχως νὰ τὸ νοιώσωμε καὶ τὰ σφίγγαμε καὶ τὰ σφίγγαμε κυττάζοντας τὸ τρομερὸ ἐκεῖνο σπαρτάρισμα.
Ὁ Μανώλης εἰς τὴν ἀρχὴν προσπαθῆσε νὰ τεντωθῆ. Μὲ τὴν μεγάλη δύναμι ποῦ ἔβαλε 'σηκώθηκε ἀπὸ τὸ νερὸ κ' ἐκρατοῦσε λοξὰ τὸ σῶμά του. Μὰ αὐτὸ τὸ στάσιμον τὸν ἐκούραζε πολὺ. Μολαταῦτα ἐπάλευε ἀκόμη, ἤθελε νὰ πιάσῃ ἀπὸ κανένα πατερὸ, ἀπλωσε τὰ χεῖρια του τριγύρω γιὰ

τρέξει ἐκεῖ μέσα· γιὰτί τὰ κεραμίδια τριγύρω ἦσαν ἀδεια καὶ ἀκούσαμε φωναῖς ποῦ ἤρχονταν ἀπὸ τὸ καμπαναριό. Ἀλλὰ πόσους κινδύνους ἔπρεπε νὰ περάσωμε γιὰ νὰ φθάσωμε ἕως ἐκεῖ!

— Δὲν μ' ἔμπερ, εἶπεν ὁ Πέτρος. Τὸ σπίτι τοῦ Ραμπᾶ εἶνε πολὺ ψηλὸ. Μὰς χρειάζονται σκάλας.

— Ὡς πᾶνω νὰ κυττάξω γῶ, εἶπεν ὁ Μανώλης. Ὡς γυρίσω πίσω σὸν ἰδῶ πὸς δὲν γίνεταί τίποτε. Εἶδε μὴ θὰ πάμε ὅλοι μὲς, θὰ πάμε τὰ κορίτσια.

Τὸν ἀφήκα κ' ἐπῆγε. Εἶχε δίκαιον. Ἐπρεπε νὰ κάνωμε τὰ ἀδύνατα. Ἐμπερὶ ἕνα σίδηρο εἰς ἕνα τζάκι καὶ ἔτσι ἀνέβηκε ἕως τὴν γειτονικὴν στέγη· τότε ἡ γυναῖκα του, ἡ Ἐλένη ἐσήκωσε τὸ κεφάλι τῆς καὶ εἶδε πὸς δὲν ἦτο πλεῖα ἐκεῖ. Ἐβγαλε ταῖς φωναῖς:
— Ποῦ εἶνε; Δὲν θέλω νὰ φύγῃ ἀπὸ σιμά μου. Μαζὶ εἶμασθε, μαζί θὰ πεθάνωμε.

Ὅταν τὸν εἶδε ἐκεῖ 'πάνω εἰς τὸ ψηλὸ σπίτι ἔτρεξε ἐπάνω εἰς τὰ κεραμίδια βασιτώντας τὰ δύο παιδιὰ 'ς τὴν ἀγκαλιά τῆς.
— Μανώλη, πρόσμενε μὲ. Θάρρω μαζί σου, θέλω νὰ πεθάνω μαζί σου.

Ἦθελε καὶ καλὰ νὰ πάγῃ μαζί του. Αὐτὸς τὴν παρακαλοῦσε, τῆς ἔλεγε πὸς θὰ ξαναρῆθῃ καὶ ὅτι φρόντιζε γιὰ τὸ γλυτῶμὸ ὀλωνῶν μας. Μὰ ἡ Ἐλένη ἐκουνοῦσε τὸ κεφάλι τῆς κ' ἔλεγε πάλι:
— Ὡς ἔμπερ, θάρρω μαζί σου, θάρρω μαζί σου, θάρρω μαζί σου.

Ἀναγκάσθηκε κ' ἐπῆρε τὰ παιδιὰ. Ἐπειτα τὴν ἐβοήθησε ν' ἀναβῆ. Τοὺς ἐβλέπαμε εἰς τὴν στέγην τοῦ σπιτιοῦ. Ἐπεριπατοῦσαν σιγὰ σιγὰ. Ἦ Ἐλένη ἐξαναπῆρε εἰς τὴν ἀγκαλιά τῆς τὰ παιδιὰ ποῦ ἔκλαιαν· ὁ Μανώλης κάθε στιγμὴ ἐγυρνοῦσε καὶ τὴν ἔπιανε ἀπὸ τὸ χεῖρ.

— Βάλε τὴν σ' ἕνα καλὸ μέρος, κ' ἔλα εὐθύς! ἐφώναξα.

Εἶδα ὅτι ἐκουνοῦσε τὸ χεῖρ του, μὰ τὸ μουγκριστὸ τοῦ νεροῦ δὲν μ' ἄρρησε ν' ἀκούσω τὴν ἀπάντησίν του. Ἐπειτα ἀπὸ ἄλλο σπίτι ποῦ ἦτο χαμηλότερον ἀπὸ τὸ πρῶτον. Σὲ πέντε λεπτὰ ξαναπῆρθη εἰς τὸ τρίτον σπίτι· αὐτοῦνοῦ ἡ στέγη θὰ ἦτανε πολὺ ἀνηφορικὴ, γιὰτί τοὺς εἶδαμε νὰ σέρωνται μὲ τὰ γόνατα καὶ νὰ ἀναβαίνουν. Μιά ξαφνικὴ τρομάρα μ' ἔπιασε. Ἀρχισα νὰ φωνάζω ὅσον μ' ἔμπερ:

— Ἐλάτε! Ἐλάτε πίσω!

Καὶ ὅλοι, ὁ Πέτρος, ὁ Γεώργης, ὁ Ἀντώνης, τοὺς ἐφώναξαν νὰ γυρίσουν πίσω. Αἱ φωναῖ μὲς τοὺς ἔκαμαν κ' ἐστάθησαν ἕνα λεπτό. Μὰ ἔπειτα ἐτραβήξαν πάλι. Τώρα εὐρισκόντανε εἰς τὴν ἀγκυρὴν τοῦ δρόμου, ἀντίκρυ εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ραμπᾶ, ποῦ ἦτο ἕνα μεγάλο κτίριον, τρία μέτρα τὸλιγώτερον πλεῖα ἀπὸ τὰ ἄλλα στίτια. Μιά στιγμὴ ἐκοντοστάθησαν. Ἐπειτα ὁ Μανώλης ἐσκαρφάλωσε σ' ἕνα τζάκι 'σάν γάτα. Ἦ Ἐλένη, ἔμενε ὀρθὴ ἐπάνω εἰς τὰ κεραμίδια. Τὴν ἐβλέπαμε καθαρὰ, ποῦ ἔσφιγγε τὰ παιδιὰ τῆς 'ς τὴν ἀγκαλιά τῆς. Ἀπὸ τότε ἀρχισε τὸ τρομερὸ κακὸ ποῦ μὲς εὐρήκα.

Τὸ σπίτι τοῦ Ραμπᾶ, τὸ εἶχαν κάνει 'ς τὴν ἀρχὴν διὰ φάμπρικα καὶ δὲν ἦταν γερὰ κτισμένο. Τὸ χειρότερον ἦτο ποῦ τὸ ἔδερεν κατὰ πρόσωπον τὸ ῥέμμα τοῦ δρόμου. Τὸ ἔβλεπα νὰ τρέμῃ ἀπὸ τὰ κτυπήματα τοῦ νεροῦ καὶ μὲ ξερὴ γλώσσα ἐκύτταξα τὸν Μανώλη ποῦ ἐπεριπατοῦσε 'πάνω 'ς τὴ στέγη. Ἐξαρῆνα ἕνας δυνατὸς βρόντος ἀκούσθηκε. Τότε ἔβγαῖνε τὸ φεγγάρι, ἕνα φεγγάρι γεμάτο, κ' ἐφώτισε ὀλην ἐκείνη τὴν μεγάλη λίμνη τοῦ νεροῦ, σὸν νὰ ἦτο λάμπα. Ἐβλέπαμε καθαρὰ τί ἐφαινότανε. Τὸ σπίτι τοῦ Ραμπᾶ ἐκρημνίσθηκε. Ἐμπερὶ τὸ μὲς τὸν τρομερὸ κραυγὴν ἤμα εἶδαμε πὸς ὁ Μανώλης ἔγεινε ἀφαντος. Εἰς τὴν ἀρχὴν ἦτανε ὡς ἄν φουρτούνα, τὰ κύματα ἔχυνόνταν ἀφρισμένα 'πάνω 'ς τὴν κρημνισμένη στέγη. Ἐπειτα ἔγεινε γαλήνη, τὸ νερὸ ἀπλώθηκε ἡσυχὸ κ' ἐπᾶν ἀπ' αὐτὸ ἔβγαῖνε τὰ σκελετὰ τοῦ σπιτιοῦ. Μέσα σ' ἕνα σωρὸν ἀνακατεμμένα πατερὰ μὲ ἐφάνη ὅτι εἶδα ἕνα σῶμα νὰ σπαρταρᾷ, ἕνα πρᾶγμα ζωντανὸ ποῦ ἀγωνίζονταν νὰ ἀναβῆ.

— Ζῆ! ἐφώναξα. Ἀχ! Δόξα σοι

νάβρη τίποτε. "Επειτα, τὸ πῆρε ἀπόφασι πὼς θ' ἀποθάνῃ, κ' ἐξανέπεσε, κρεμάσθηκε πάλιν, ἀκίνητος. Ὁ θάνατος ἦλθε ἀργά. Τὰ μαλλιά του ἐβουτύωνε εἰς τὸ νερό ποῦ ἀνέβαινε σιγά. "Ενα πρῶτο κύμα τοῦ ἔβρεξε τὸ μέτωπο. "Αλλά τοῦ ἐκλείσαν τὰ μάτια. Σιγά σιγά εἶδα τὸ κεφάλι του νὰ σκεπασθῇ.

Αἱ γυναῖκες, ἐμπρὸς ἑς τὰ πόδια μας εἶχαν χῶσει τὸ πρόσωπόν των μέσα ἑς τὰ χέρια των. Ἐμεῖς οἱ ἄνδρες ἐπέσαμε ἑς τὰ γόνατά, μὲ χέρια ἀπλωμένα κλαίοντας, παρακαλῶντας. "Επάνω ἑς τὰ κεραμίδια ἡ "Ελένη ἔστακε ἀκόμη κ' ἔσφιγγε τὰ παιδιὰ ἑς τὴν ἀγκαλιά της, καὶ οὐρλιαζε πειὸ ἄγρια.

[Ἐπιστὰ τὸ τέλος].

A. Π. Κ.

ΟΙ ΑΘΑΝΑΤΟΙ

Ἡ Γαλλικὴ "Ακαδημία ἰδρυθεῖσα ἐπὶ δεκάτου τρίτου Λουδοβίκου ὑπὸ τοῦ καρδινάλιου Richelieu σύγκριται ἐκ τεσσαράκοντα μελῶν ἐπιλεγομένων τεσσαράκοντα ἀθανάτων. "Εκατος τούτων κατέχει ὠρισμένον ἔδραν, ἡς ὁ αὐτὸν ἀριθμὸς ἔμεινε ἀμετάβλητος ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς "Ακαδημίας μέχρι σήμερον. Διὸ οἱ ἐκλεγόμενοι "Ακαδημαῖκοι λέγονται ὅτι διαρίσθησαν εἰς τὴν ἔδραν τοῦ δεινῆς ἀριθμοῦ. "Ἔνα λόγιος διαπρέψας ἐν τοῖς γράμμασιν ἀξιώθη τῆς τιμῆς νὰ συμπαρεδρεύσῃ τοῖς "Ακαδημαῖκοις, ὁφείλει, ὑπάρχοντος κενοῦ, νὰ ἐξαίτησται τὴν ὑπὲρ τῆς υποψηφιότητος αὐτοῦ ὡς "Ακαδημαῖκοῦ ψῆφον τῶν μελῶν τῆς "Ακαδημίας. Μετὰ τὴν αἴτησιν τοῦ υποψηφίου οἱ "Ακαδημαῖκοι προβαίνουν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Συναδέλφου των. Συμβαίνει δὲ πολλάκις ἡ μᾶλλον πάντοτε νὰ παρουσιάζονται πλείονες τοῦ ἐνὸς υποψήφιοι. "Εκ τούτων ὁ τυχὼν τῆς ἀπαιτουμένης πλειοψηφίας ἀνακηρύσσεται μέλος τῆς "Ακαδημίας, ἀφοῦ ἡ ἐκλογὴ αὐτοῦ ἐπικυρωθῇ ὑπὸ τοῦ ἀρχοντος τῆς πολιτείας. Τελεία συμπλήρωσις ἀπαῶν τῶν "Ακαδημαῖκων ἔδρῶν, οἷαν ὁ σημερινὸς ἔλεγχος τοῦ μητρώου αὐτῆς παρουσιάζει, πολὺ σπανίως ἐμφαίνεται ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς "Ακαδημίας.

Νομίζοντες ὅτι εὐχαριστοῦμεν τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας δρακτόμεθα τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἀναγράψωμεν ἐν ταῖς ἡμετέροις στήλαις τὰ ὀνόματα καὶ τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως ἐκάστου τῶν **Απομαχῶν** τούτων τῆς Γραμματολογίας, ὡς οἱ εὐτράπελοι ἀποκαλοῦσι τοὺς ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένους σοφοὺς τῆς Γαλλίας. Τὴν "Ακαδημίαν σήμερον ἀπαρτίζουν οἱ ἀκόλουθοι.

Migné γεννηθεὶς τῆ 1796, De Viel-Castel τῆ 1800, J. B. Dumas τῆ 1800, Victor Hugo τῆ 1802, ὁ δούξ de Noailles τῆ 1802, ὁ Cavillier-Fleury τῆ 1802, ὁ Nisard (Désiré) τῆ 1806, Ernest Legouvé τῆ 1807, ὁ κόμης d' Haussenville τῆ 1809, ὁ Xavier Marmier τῆ 1809, ὁ Lesseps τῆ 1809, de Falloux τῆ 1811, ὁ Camille Doucet

τῆ 1812, ὁ Jules Simon τῆ 1814, ὁ John Lemoine τῆ 1815, ὁ E. Labiche τῆ 1815, ὁ Rousse τῆ 1816, ὁ Emile Augier τῆ 1820, ὁ δούξ de Broglie τῆ 1821, ὁ Octave Feuillet τῆ 1821, ὁ Rousset τῆ 1821, ὁ δούξ d' Aumale τῆ 1822, ὁ Maxime du Camp τῆ 1822, ὁ Louis Pasteur τῆ 1822, ὁ Ernest Renan τῆ 1823, ὁ Gaston Boissier τῆ 1823, ὁ Cherbullier τῆ 1823, ὁ A. Dumas τῆ 1824, ὁ E. Ollivier τῆ 1825, ὁ δούξ d'Audiffret-Pasquier τῆ 1825, ὁ Mezières τῆ 1826, ὁ Caro τῆ 1826, ὁ Perraud τῆ 1828, ὁ H. Taine τῆ 1828, ὁ E. About τῆ 1828, ὁ Sardou τῆ 1831, ὁ Pailleron τῆ 1834, ὁ Sully-Prudhomme τῆ 1839 καὶ ὁ Francois Coppée τῆ 1842.

Ὡσαύτως καταχωρίζομεν τὰ ὀνόματα τῶν "Ακαδημαῖκων, οἵτινες ἀπὸ τοῦ 1635 μέχρι σήμερον ἀναφέρονται ὡς κάτοχοι τῶν ἐσχάτως συμπληρωθειῶν δύο ἔδρῶν. Αἱ ἔδραι αὗται εἶναι σεσημειωμένοι ὑπὸ ἀρ. 24 καὶ 16 καὶ εἶχον μείνει κεναὶ ἔνεκα τοῦ θανάτου τῶν "Ακαδημαῖκων Βίκτωρος de Laprade καὶ τοῦ "Ερρίκου Μαρτίν. Κατὰ τὴν Συνεδρίασιν δὲ τῆς 9/21 Φεβρουαρίου ε.ε. ἡ "Ακαδημία συνεπλήρωσε τὸ κενὸν παραδεξαμένη διὰ πλειοψηφίας ὡς μέλη αὐτῆς καὶ κατόχους τῶν ὑπὸ τοὺς ῥηθέντας ἀριθμοὺς ἔδρῶν τοὺς κκ. Φραγκίσκον Κοππέ καὶ Φερδινάνδον δὲ Λεσσέψ.

Πρῶτος κάτοχος τῆς ἔδρας μνημονεύεται κατὰ τὴν σύστασιν τῆς "Ακαδημίας ὁ Godeau, ὅστις διέτελεσεν "Ακαδημαῖκός μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἑπισυμβάντος τῆ 1672 τοῦτον διετέλεσαν τῆ 1673 ὁ Flechier, τῆ 1710 ὁ Nesmond, τῆ 1727 ὁ J. Amelot, τῆ 1749 ὁ στρατάρχης Belle-Isle, τῆ 1761 ὁ Trublet, τῆ 1770 ὁ Saint-Lambert τῆ 1803, ὁ Maret, τῆ 1816 ὁ Lainé, τῆ 1836 ὁ Dupaty, τῆ 1852 ὁ A. Mussot, τῆ 1858, ὁ de Laprade καὶ τῆ 1884 ὁ Coppée.

Ἡ ἔδρα 16 ἔχει πρῶτον κάτοχον τῆ 1635 τὸν Baudoin, τοῦτον δὲ διαδέχθη τῆ 1650 τὸν Charpentier, τῆ 1702 τὸν Charmillart, τῆ 1704 τὸν maréchal de Villars, τῆ 1734 τὸν duc de Villars, τῆ 1770 τὸν Loménie de Brienne, τῆ 1825 τὸν Andrieux, τῆ 1833 τὸν Thiers τῆ 1878 τὸν H. Martin καὶ τῆ 1884 τὸν Lesseps.

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΙ ΜΙΣΘΟΙ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ

"Επὶ τῆς ὑπατείας οἱ μισθοὶ τῶν βουλευτῶν ὤρισθησαν εἰς 10000 φρ. καὶ εἰς 20000 ἐκάστου τῶν τεσσάρων ἐφόρων. Κατὰ τὸ 1804 ὁ πρόεδρος ἔλαβεν 72000. Ὁ πρόεδρος Λανζίναι διεθύνει κατὰ τὸ "Εκατοντήμερον τὰς συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς ἐπὶ ἕνα μῆνα ἔλαβε 5000 φρ.

"Επὶ τῆς καλινορθώσεως ἡ ὑπηρεσίαν τῶν βουλευτῶν ἦτο ἀμισθος, ἀλλ' ἡ ἀποζημιώσις τοῦ προέδρου ὤρισθη εἰς 100,000 φρ. κατ' ἔτος καὶ ἡ τῶν ἐφόρων εἰς 25000.

Ἦτο τὴν κυβερνήσιν τοῦ Ἰουλίου, ἡ Βουλὴ ὤρισε τὸν μισθὸν τοῦ προέδρου εἰς 10000 φρ. δι' ἕκαστον μῆνα συνόδου. Βραδύτερον ἀνεκάλεσε τὴν ἀπόφασιν αὐτὴν καὶ ἀπὸ τῆς 1 Ἰανουαρίου 1837 ὁ πρόεδρος ἐλάμβανεν 80000 φρ. κατ' ἔτος καὶ οἱ ταμίαι ἀνὰ 10000 φρ. ἕκαστος.

"Ἡ συντακτικὴ συνέλευσις τοῦ 1848

ὤρισε εἰς 4000 φρ. κατὰ μῆνα τὴν ἀποζημιώσιν τοῦ προέδρου καὶ εἰς 500 φρ. τὴν τῶν ἐφόρων. Εἰς τὰς ἀποζημιώσεις ταύτας ἠδύνατο νὰ προστιθῆται καὶ ἡ ἐξ 25 φρ. ἡμερησία ἀμοιβὴ τῶν ἀντιπροσώπων.

Κατὰ τὸ 1852 ὁ Λουδοβίκος Ναπολεὼν ὤρισε ὅπως ὁ μὲν πρόεδρος λαμβάνη κατ' ἔτος 100000 φρ. οἱ δὲ ἔφοροι 10000. "Επετρέπετο ὁμοίως νὰ λαμβάνωσι καὶ τὴν βουλευτικὴν ἀποζημιώσιν ἥτις ἀνήρχετο εἰς 12500 φρ. δι' ἕκαστην συνόδον. Ἀπὸ τοῦ 1871 ἡ ἐπιχορήγησις τοῦ προέδρου εἶναι 72000 κατ' ἔτος εἰς τὰς ὁποίας προστίθενται αἱ 9000 φρ. αἱ ὠρισμένα διὰ τοὺς βουλευτάς. Οἱ ἔφοροι λαμβάνουσι, πλὴν τῆς βουλευτικῆς ἀποζημιώσεως, 9,000 φρ. ἕκαστος.

Πλὴν τούτων, ὁ πρόεδρος καὶ οἱ ἔφοροι κατοικοῦσιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὁ δὲ φωτισμὸς καὶ ἡ θερμανσις αὐτῶν γίνονται εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ.

"Εὰν τοιαῦτα ἡ ἀνάλογοι ἀποζημιώσεις ἐδίδοτο καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους βουλευτάς, ἐπληρώοντο δὲ αὐτοῖς κατὰ μῆνα καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς τακτικῆς καὶ ἀνελλιπούς αὐτῶν ἐν ταῖς ἐργασίαις τῆς βουλῆς παρουσίας, τὸ ζήτημα τῆς ἀπαρτίσεως θὰ ἦτο ἀγνωστον παρ' ἡμῖν, πολλῶν δὲ μᾶλλον τὸ τῆς ἀποχωρήσεως ἥτις δύναται νὰ ἔχῃ ἀναγκασίαν συνέπειαν, τὴν διαλύσιν τῆς Βουλῆς.

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ

"Ἡ Α. Μ. ὁ υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ διαίγει μόλις τὸ 13 ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ζῆ ἐν ἀπομονώσῃ ἐν τοῖς ἀνακτόροις Ζάν-Σιν-Τιέν, ὑπηρετεῖται δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων οἵτινες τὸν πλησιάζουσι βαδίζοντες ἐπὶ τῶν γονάτων.

"Ἡ πριγκίπισσα μήτηρ του τὸν ἐπισκέπτειται ἀπαξ τοῦ μηνός. Ὅταν τῷ ὄμιλῃ, γονυπετεῖ, εἶτα δὲ ἐγείρεται ἑπίσης τὸ αὐτὸ πράττει καὶ ὁ πατὴρ του.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἀπεροῖ καθ' ἕκαστην δύο καὶ ἡμίσειαν ὥραν εἰς τὴν σπουδὴν τῆς σινικῆς γλώσσης, δύο ἄλλας ὥρας εἰς τὸ νὰ ῥίπτῃ τὸ τόξον καὶ εἰς τὴν ἵππασίαν, τὴν δὲ χειμῶνα διασκεδάσει σύρων τὸ ἔλκνηρον.

"Ἐχει πενταετὴ ἀδελφὸν ἐν συμπαραλαμβάνει ἡ μήτηρ του ὅτε μεταβαίνει εἰς τὰ ἀνάκτορα. Οἱ παραδιδόντες εἰς αὐτὸν μάθημα διδάσκαλοι γονυπετοῦσιν ἐμπροσθεν του ὅταν εἰσερχονται, ἀλλ' ἔπειτα τοῖς ἐπιτρέπεται νὰ καθήσωσιν.

"Ὅκτὼ εὐνοῦχοι τὸν περιστοιχίζουσι πάντοτε διὰ νὰ τὸν ὑπηρετῶσιν. Ἐὰν θέλῃ νὰ φάγῃ περισσότερον, οἱ εὐνοῦχοι τὸν ἐμποδίζουσι. Κοιμάται ἐντὸς μεγάλης κλίνης, πλουσιώστερονενμένης καὶ κοσμομένης μὲ χρυσὸν καὶ ἥτις ἐχρησίμευσε κατὰ τοὺς δύο τελευταίους αἰῶνας εἰς τοὺς αὐτοκράτορας Κἄγκ-Σι καὶ Τσιέγκ-Λίν.

Ἡ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΩΤΙΣΣΑ¹

[Μεταφράσεις].

Συντάξις ἰδὲ σελ. 16.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦ. Β'.

"Ἡ Βασίλισσα τοῦ Δουναβέως.

Ὁ Τζαὐνὸς ἦτο ἀρκούντως ἐμπειρὸς ἡ ὅσοτε νὰ ἀφίση τὴν ὠραίαν του ἐπισκέπτριαν, τὴν νέαν του σύμμαχον, νὰ ἀναχωρήσῃ. Ὑποκρινόμενος ἱπποτικὴν γυναικαρεσκείαν ἔδωκε πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἐορτήν, ἐν ἣ ὁι καλλίτεροι τοῦ ἱππότηαι ἐξετέλεσαν εἰδὸς τι φαντασίας ἀραβικῆς. Μεθ' ὁ ἐπειδὴ ἐπλησίαζεν ἡ νύξ καὶ αἱ ὀδοὶ δὲν ἦσαν ἀσφαλεῖς, ὡς ἔλεγεν, ἐπέβαλεν αὐτῇ τὴν φιλοξενίαν του.

Ὁ βασιλεὺς τοῦ Δουναβέως κατεῖχε τότε στρατιωτικῶς ἐν τῷ βανάτῳ Βαρκαδίν κώμην τινὰ ἣς ἐξεδίωξε τοὺς κατοίκους τῆ Χρίσνα ἐδόθη πρὸς κατοικίαν τὸ καλλίτερον δωμάτιον τῆς καλλιτέρας οἰκίας τῆς κώμης μετὰ σκοποῦ εἰς τὴν θύραν πρὸς τιμὴν αὐτῆς.

Μεσούσης τῆς νυκτὸς ἡ θύρα αὕτη ἀνεψήθη ἀφ' ἐαυτῆς ἀθροῦσθε καὶ ὁ Τζαὐνὸς εἰσῆλθε λάθρα παρὰ τῆ Χρίσνα· ἀλλ' εὗρεν αὐτὴν ὀρθίαν καὶ ἀγρυπνοῦσαν.

Κατ' ἀρχὰς προσηνέχθη πρὸς αὐτὴν ὡς χυδαῖος στρατιώτης πρὸς τυχοδιώκτηριαν, σπεύδων εἰς τὰς ἐκδηλώσεις του, εἶτε ὑποκρινόμενος εἶτε πιστεύων πραγματικῶς ὅτι ἦλθε πρὸς αὐτὸν μόνον παρορμηθεῖσα ὑπὸ ὀρέξεως ἐρωτικῆς. Ἡ Χρίσνα προσήλωσεν ἐπ' αὐτοῦ οὕτω τοὺς μεγάλους αὐτῆς μέλανας ὀφθαλμοὺς μετὰ τινος χειρονομίας τῆς κεφαλῆς, ὥστε ὁ Σλαβοῦνος ἀναγνώριζων τὴν πλάνην του μετέλλαξε τακτικὴν καὶ μέθοδον, ἔγεινεν ἀλόπηξ πλεόν ὄχι λύκος· ἀλλὰ καὶ οἱ γλυκεῖς αὐτοῦ λόγοι ἀπέτυχον ὅπως καὶ οἱ χυδαῖοι διὸ παρεφέρθη καὶ ἐπεχείρησε βιασιότητος. Ἄλλ' ἡ Μαυροβουνιώτισσα ἤρπασεν ἀπὸ τῆς ζώνης του τὸ ἐγγχειρίδιόν του καὶ ἠπειρίσθη ὅτι θὰ ἐφορευετο.

Ἦπερ ὤρισε.

"Ἄλλὰ τότε δι' ὄνομα τοῦ διαδόλου, ἀνέκραξε κυτωπῶν τὸ μέτωπόν του, γύναι, τί ἦλθες ζητοῦσα ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦ Τζαὐν;

"Ἦλθον ζητοῦσα ἦρωα καὶ ὄχι ἀνανδρὸν ἀπεκρίθη.

Ἀπὸ τῆς ἐπαύριον ἀπεπειράθη νὰ καταστή ἦρωας εἰς τὰ ὄμματα τῆς Χρίσνας. Ἡ ἀντίστασις τῆς νεάνιδος, πρόσθε δὲ καὶ ἡ καλλονὴ αὐτῆς, ἐγένων καθ' ἕκαστην ἐν αὐτῷ μακροῦ ἐπιθυμίαν ἀπολαύσεως. Ἐπαρηγορεῖτο ὅτι ἐμῆλεν ἐπὶ τέλους νὰ καταδαμάσῃ ἀγρίαν ἀρετὴν, ἐκδιούμενος οὕτω κατ' αὐτῆς.

Τοῦ λοιποῦ παρουσιάετο ἐνώπιον αὐτῆς πάντοτε κάνοπλος ἐν στολῇ ἐλευθερωτοῦ καὶ ὑπὸ τὴν προσωπίδα ἀνθρώπου τῶν μεγάλων ιδεῶν. Ἐβλεπεν αὐτὸν παρελάνοντα ἐπὶ κεφαλῆς τῶν στρατιωτῶν του ὑπὲρ τῆς μάρτυς τῆς αὐστραῆς πεθαρχίας ἣν ἔτρησε μεταξὺ αὐτῶν. Ἐσπέραν τινὰ ἐπιστρέφων ἀπὸ τινος ἐκδρομῆς καθ'

ἣν ἔτρεψεν εἰς φυγὴν ἐγγχωρίου τινὸς στρατιώτου, ἦλθε πρὸς συνάντησίν της, ἐλάλησεν αὐτῇ περὶ τῶν σχεδίων καὶ τῶν ἐλπίδων του ὡς ἐμεγαλοποιεῖ καθ' ἕκαστην δηλονότι λιποτάκται τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοπέδου ἔσπευδον πολυπληθεῖς ὅπως αὐξήσωσι τοὺς ὀπαδοὺς του, δῶα χιλιάδες ὀρεινοὶ Σκλαβοῦνοι καὶ Κροάται ἐξελίγησαν πρὸς συνάντησίν του, οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἑλληνικῆς καὶ οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἄλθρα αὐτῆς ἐπαναστάσεως συνήψαν σχέσις πρὸς αὐτὸν, μετ' ὀλίγον ἐμῆλεν πάντες οἱ σλαβικοὶ λαοὶ καλούμενοι ὑπ' αὐτοῦ νὰ ἐξεγερθῶσιν ὡς εἰς καὶ μόνος ἀνὴρ.

Μετὰ τὸ προοίμιον τοῦτο ἐξεδήλωσε καὶ πάλιν τὸν ἐρωτᾶ του, ἀλλ' ὄχι μὲ τὰς αὐτάς ὡς πρότερον λέξεις: "Ἐν μέσῳ τῶν φροντίδων τῶν ἐπιβαρυνουσῶν τὸν βίον τοῦ στρατιώτου, εἶπεν, εἶχεν ἀνάγκη φίλης, συντρόφου, συμβούλου, ἥτις νὰ ἐνθαρρύνῃ αὐτὸν εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις του καὶ νὰ παρηγορῇ αὐτὸν ἐν ταῖς ἀποτυχίαις τὴν γυναῖκα ταύτην ἦθελε νὰ συνένωσῃ πρὸς τοὺς κινδύνους καὶ τὴν δόξαν του προσφέρων αὐτῇ τὸ ὄνομα του.

"Ἡ Χρίσνα εἶχεν ἀποκρούσει τὸν ἐραστὴν ἀλλ' ἐδέχθη τὸν σύζυγον, ὄχι βεβαίως μετὰ τῆς μέθης ἐξείνης ἣν ἦσθαινετο ὁπότε ἡ ἐξεγερμένη φαντασία αὐτῆς τῇ παριστασίν ἦρωα τὸν Τζαὐν, ἀλλ' ἐπίστευεν εἰσέτι εἰς τὴν ἱερότητα τῆς ἀποστολῆς του. Ἦπανδρευετο μᾶλλον τὴν ιδεάν παρὰ τὸν ἀνθρώπον.

"Ἄλλως τε τί ἄλλο νὰ πράξῃ; δὲν ἐχωρίσθη οἰκίαι θελήσει διὰ πάντος τῶν συγγενῶν της; δὲν παρεδόθη μὴν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Σκλαβοῦνου; πρὸς τοῦτοις ἐπέβαλεν ὄρους γενομένους δεκτοὺς προθύμως. Καθολικὸς ἱερεὺς, ἐν προσδιώρισεν, ἐν ἐγνωρίζεν, ἐξαγορασθεὶς διὰ χρημάτων ἡ ἴσως βίβ ἀναρπαγῆς ὑλόγησε τὸν γάμον τοῦτον τελεσθέντα δημοσίᾳ ἐν τῷ ναίσκῳ τῆς ὑπὸ τὸν Σλαβὸν τούτων κατεχομένης κώμης.

Παρήλθον ἕξ μῆνες καθ' ὧς ἡ Χρίσνα ἐνισχυομένη ὑπὸ τῆς ιδέας τοῦ καθήκοντος συνεμερίσθη μετὰ τελείας ἀφοσιώσεως τὴν καλὴν καὶ τὴν κακὴν τύχην τῆς συμμορίας· οὐχὶ σπανίως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κινδύνου ὁ Τζαὐν εἶδεν αὐτὴν αἴφνης εἰς τὸ πλευρόν του χωρὶς ἄλλως νὰ ἐκπλήττεται ὑπερβαλλόντως, καθόσον ἐγνωρίζε τὴν ἀνδρίαν τῶν Μαυροβουνιωτισσῶν. Διὰ τοῦτο μικρὸν κατὰ μικρὸν ἠσθάνετο ἑαυτὸν ὑποτασσόμενον καὶ τοῖ ἀκούσιως ὑπὸ τὸ θέληγητρον τῆς γυναικὸς ταύτης ἐξεπλήσσετο καὶ αὐτὸς ἐπὶ τούτῳ ὡς ἐπὶ καταπτώσει καὶ ἡ ἀλαζονεία του ἐξηγερετο ἐκ τῆς αἰσχύνης ὅτι ὑπέκυπτεν ὑπὸ ζυγὸν οἰονδήποτε, ὥστε πολλάκις ἐξέφραζε τὸν ἔρωτα του δι' εἰρωνείας καὶ ὀργῆς. Οὕτως ἔπαυεν ἡ ὑπερηφάνεια τῆς Χρίσνας, ἀλλ' ἡ καρδία αὐτῆς δὲν ἤμασεν ἐν τῇ καρδίᾳ ταύτῃ δὲν ὑπῆρχεν ἔρωσ δι' αὐτὸν.

"Ὅτε ἐπέστη ὁ καιρὸς τῶν στρατιωτικῶν ἀτυχημάτων, ἡ Χρίσνα ὑπετάγη εὐγενῶς εἰς τὴν τύχην ἣν ἐξελέξατο, προσεπάθει εἰσέτι νὰ ἀπαθῇ ἑαυτὴν καὶ περὶ τῆς ιδέας ἣν ἠσπασθη καὶ περὶ τοῦ ἀνδρός οὐ κατέστη σὺντροφος ἀλλ' ὑπὸ τὸν

μανδύαν τοῦ Σλαβου ἦδη ἐφάνετο ἡ ἐπιδερμὶς τοῦ ληστοῦ. Μὴ δυνάμενος πλεόν ὁ Τζαὐν νὰ ἐπιβάλη φορολογίας ἐπὶ τῶν κωμῶν καὶ τῶν χωρίων, ἠνείχετο ἀπογυμνωμένους τοὺς ἀπλοὺς διαβάτας τῶν ἔδων.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ Χρίσνα ἔπαυσε ἐσθίουσα ἐπὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης μετ' αὐτοῦ, ἠρνήθη μάλιστα νὰ δεχθῆται τὴν τροφὴν της ἀπὸ τὸν τροφοδότην του. "Ὅπως ἐπαρκῆ μόνη εἰς τὴν διατροφήν της ἀναλαβοῦσα τὴν βελόνην, ὡς τὰ πρῶτα τῆς νεότητός της ἔτη, αὐτὴ ἡ σύζυγος τοῦ ἀρχηγοῦ, ἡ βασίλισσα τοῦ Δουναβέως, δὲν ἤρθη νὰ ῥάπτῃ σκούφους, περιζώματα, ζώνας κορασιδων πεποικιλμένας μὲ ἀφθονα σειρήνια μετὰ τῆς μεταλλίνας, τὰς ὁποίας ἡ προσδύτης θαλαμηπόλος της, εὐκαιρίας δοθείσης, ἐπόλει εἰς τὰς γειτονικὰς πόλεις. Ἀφ' ὅτου δὲ τὰ λείψανα τοῦ σλαβικοῦ στρατοῦ κατέφυγον εἰς τὴν κοιλάδα τῶν πετρίδων πιστὸς τις προμηθευτῆς τῆς συμμορίας ἐφερε καὶ ἐπόλει τὰ προϊόντα τῆς βελόνης της εἰς τὴν Βέρπαν ἢ τὴν Κεττίγγην καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Κάταρον. Ἡ Χρίσνα ἠρνεῖτο νὰ ζῆ ἀπὸ τῆς κλοπῆς.

ΚΕΦ. Γ'

Ὁ ἀχημαλωτός.

"Ἐσπέραν τινὰ ἐνφῇ ἡ Χρίσνα ἀνεπαύετο ἐνδεδυμένη ἐπὶ τῆς ψιαθίνης κλίνης της, ἠκούσθησαν πολλοὶ πυροβολισμοὶ πολλαπλασιαζόμενοι ὑπὸ τῆς ἠχῆς τῶν σπηλαίων καὶ τῶν βράχων. "Τί συμβαίνει, Μαργάρτη; ῥώτησε τὴν θαλαμηπόλον της κατακεκλιμένην ὄχι μακρὰν αὐτῆς.

"Θὰ εἶναι ἴσως τὸ ἄσμα τῶν ἀηδῶνων, εἶπεν ἡ Μαργάρτη ἡμιπνώττουσα.

"Ἄλλ' ἠκουσα πυροβολισμοὺς, σοὶ λέγω.

"Τότε θὰ εἶναι ῥῆξις, ἐπιθύρησεν ἡ Μαργάρτη ζητοῦσα νὰ ἀποκοιμηθῇ ἄφες τους νὰ ἀλληλοκτονῶνται καὶ νὰ ἀλληλοτρῶγονται.

"Ἄν ἦτο προσβολὴ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Κατάρου! ἐξηκολούθησεν ἡ Χρίσνα ἦδη ἀνεγερθεῖσα καὶ χωρὶς νὰ ἀκούσῃ τὴν Μαργάρτην, ἥτις, καίτοι ἀκολουθήσασα, διεβεβαίω αὐτὴν ὅτι ὠνειρεύθη, διέσχισε ταχέως τὴν μικρὰν κοιλάδα τῶν βρύων καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν τῶν πετρίδων. Πλήρης ἡσυχία ἐπεκράτει ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐκ δεξιῶν ἐκ τοῦ μέρους τῆς Ἐρζεγοβίνης καὶ Βοσνίας ἠκούσθησαν ὑπόκωφοι κρουγαὶ.

Αἱ δύο γυναῖκες παρορμώμεναι, ἡ μὲν ἐξ ἀκατανικήτου περιεργείας, ἡ δὲ ἐξ ὀλεθρίου προαισθήματος, ἀναβαίνουσιν ἀλληλοβοηθούμεναι ἐπὶ τινος πρὸ αὐτῶν κειμένου λόφου ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ ὁποῖου εἶδον ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ Κάταρον ἀγοίσης ἀμαζιτῆς ὀδοῦ φαντάσματα τρέχοντα μακρὰ καὶ κρατοῦντα δάδας ἀνημμένας.

"Ἡ Χρίσνα δὲν ἐπίστευεν εἰς φαντάσματα. "Τί φρονεῖς, Μαργάρτη, εἶπεν εἰς τὴν θαλαμηπόλον, αἱ φωναὶ καὶ οἱ πυροβολισμοὶ οὓς ἠκουσα ἐν τῷ σπηλαίῳ εἶναι δυνατὸν νὰ προήλ

ἐξηλωμένοι ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ, τί ἐί-
ναι κατὰ τὴν ιδέαν σου ;

— Νεκροί, ἐπιθύριτοι ἢ προσβύτις.

— Καὶ οἱ ἄλλοι ἐκεῖ οἱ συναγμένοι ὡσεὶ
νὰ ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσωσι φόνον ποιοὶ
εἶναι ;

— Οἱ ὀδοὶ μας, ἀπεκριθῆ μετὰ τῆς
αὐτῆς βραχυλογίας.

— Δίκαιε Θεέ ! Τοιούτοτρόπως λοιπὸν
πληρῶναι τὴν φιλοζενίαν τῶν γενναίων
συμπατριωτῶν μου ; Ἄν τὸ ἐγνωρίζεν ὁ
Τζανῆς !

— Τὸ γνωρίζει ἴσως.

— Ἀπαύξασαι, Μαργαρίτη, εἶπεν ἡ νέα
γυνὴ ὄχι δὲν ἐξέπεσον ἀκόμη εἰς τοιοῦτον
βαθμὸν.

— Νομίζεις; εἶπε χλευαστικῶς ἡ γράϊα·
καὶ ἐγὼ δὲν βεβαίως τίποτε· καλὰ κἀμένεις
νὰ ἀμφιβόλλῃς κόρη μου· πρέπει πάσα γυ-
νὴ ἐφ' ὅσον τὸ δυνατόν νὰ ἔχῃ καλὴν ιδέαν
περὶ τοῦ σύζυγός της !

Τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν ἐτόνισε
μετὰ τινος πονηρᾶς προσποιήσεως. Ἄλλ' ἡ
Χρίσνα, ὅλη εἰς τὰς θλιβεράς σκέψεις
της, οὐδόλως προσέσχεν.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐπανάλαβεν ἡ
Μαργαρίτη, ἂν ὁ σύζυγός σου δὲν ἐνέχεται,
ὁ ἰδικός μου βεβαίως δὲν εἶναι ἀμέτοχος
εἰς τὴν ἐνέδραν τῶν ἀναγνωρίζω ἀπ' ἐδῶ
ἐκ τοῦ ὑψηλοῦ του διαβολο-ἀναστήματος·
ιδεῖ, δὲν τὸν ἀναγνωρίζεις καὶ σὺ ; οἱ ἄλ-
λοι μὲν φθάνουσι μέχρι τῶν ὤμων τοῦ
αὐτοῦ λέγεται ἀνάστημα κωιδαναστασίου·
αὐτὸ τὸ ἀνάστημα, κόρη μου, μὲ ἔφαγε·
τί νὰ σ' εἶπω ; Τὸ νὰ γίνω σύζυγος ἀν-
δρός ἔχοντος πλέον τῶν ἐξ ποδῶν ὕψος μὲ
ἐκολλάκευ· καὶ ἦτο νέος τότε, ἠδύνατο
νὰ ὑψηλώσῃ ἀκόμη. Αὐτὸς δέ, αὐτὸς ὁ
ἀχάριστος, θὰ τὸ ἐπίστευε ; δὲν μὲ ἐνυμ-
φύθη παρὰ διότι εἶχα συναθροίσει τρις-
χίλια φλωρίνια ἐν τῇ ὑπερσειᾷ τοῦ κόμητος
Ζαπόλσκυ. Ἄ ! ὁ γάμος μου ἀφῆκεν
ἀνκμῆσεις ἐν Οὐγγαρίᾳ. Ἐπὶ τινος ἀ-
γροῦ ἐχάραξαν βαθεῖαν κυκλοτερῆ αὐλα-
κα διὰ τινος ἀρόπου· οἱ δὲ συμπόται τῶν
γάμων μου, ἐπέκεινα τῶν τριακοσίων, ὅλοι
οἱ φαυλόθυοι τῶν περιχώρων ἔχοντες τοὺς
πόδας ἐντὸς τῆς αὐλακῆς ταύτης καὶ κα-
θήμενοι ἐπὶ τοῦ ὀπισθίου χείλους αὐτῆς
ἔχον τὸ πινάκιον καὶ τὴν φιάλην τῶν
ἐπὶ τοῦ ἐμπροσθίου ἔφαγον καὶ ἔπιον
ὡς νὰ ἦσαν ὄχι τριακοσίοι ἀλλὰ χιλιά-
δες, καὶ ἔτρωγαν τὴν προικὰ μου ! Ὁ
μᾶλλον λαίμαργος ἦτο ὁ γαμβρός. Ἐμει-
νε δεκατέσσαρας ὥρας ἀνευ διακοπῆς εἰς
τὴν τράπεζαν ! Ἠναγκάσθη νὰ ὑπάγω
νὰ κοιμηθῶ μόνη. Τὴν ἐπαύριον περὶ τὴν
μεσημβρίαν τὸν ἔφεραν εἰς τὸν νυμφικὸν
θηλακὸν μεθυμένον νεκρόν. Ἄρα ἐξ-
ύπνησε μὲ ἔδειρεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε
ἐπὶ τρεῖς ἑβδομάδας ἔμεινα ἐπὶ τῆς κλί-
νης... μόνη πάντοτε. Ἐκτοτε ἐξήσαμεν ὡς
ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ· μὲ ἔδερε καὶ πάλιν
ἐνόησε, ἀλλ' ὄχι δυνατὰ. Καὶ ὅμως αὐτὸ
τὸ τέρας τὸ ἡγάπων ἐξ αἰτίας τοῦ ἀνα-
στήματος τοῦ τὸν ἠκολούθησε πανταχοῦ
καὶ ὅταν ἀκόμη κατετάχθη εἰς τὴν συμ-
μορίαν τοῦ Σκλαβόνου. Τώρα δὲν μὲ δέ-
ρει ἀλλὰ μήτε μ' ὀμιλεῖ μήτε μὲ βλέπει·
ἰδοὺ προκομμένος σύζυγός.

Ὅλα ταῦτα τὰ συζυγικά παράπονα ἤ-
κουσε λεπτομερῶς ἡ νύξ, διότι ἡ Χρίσνα
καθήμενη ἐπὶ πέτρας ἔμενε βεβουλισμένη
ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς σκέψεις της, κρύ-
πτουσα τὸ πρόσωπον ἐντὸς τῶν παλαμῶν
της· μόνον δὲ τότε παρήγγε τὴν θέσιν ταύ-
την, ὅτε νέαι κραυγαὶ ἠκούσθησαν μᾶλλον
εὐδιάκριτοι· αἱ δύο γυναῖκες προχωρήσα-
σαι πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου παρετή-
ρησαν· αἱ δὲ ἄδες μεταλλάξασαι θέσιν ἐκι-
νῶντο ἐπὶ δύο γραμμῶν παραλλήλων καὶ
αἱ σκαιὲ ἤρξαντο ἐπιμικνόμεναι μέχρι
τῆς βάσεως τοῦ λόφου ἐφ' οὗ αὐταὶ ἴ-
σαντο.

— Εἶδες ; εἶπεν ἡ Μαργαρίτη μὲ ὕψος
θριαμβευτικόν, ἠπατήθησαν ; δὲν εἶναι οἱ
ὀδοὶ μας ;

— Σοὺτ' ! εἶπεν ἡ Χρίσνα ὑποχωροῦσα.
Μεταξὺ τῶν κάτωθεν φωνῶν αἰτινες ἐ-
πλησίαζον ἤρξαντο ἡδὴ αἱ γυναῖκες νὰ
ἀναγνωρίζωσιν εὐκόλως τὴν φωνὴν τοῦ
Δουμβρόσκη τοῦ Μάρκου καὶ ἄλλων τινῶν
ἀρχηγῶν· αἱ λάμψεις ἐφάτιζον ἡδὴ ὁλό-
κληρον τὸν λόφον καὶ αὐτὴν τὴν κορυφὴν·
αἱ δύο γυναῖκες ἔπασαν πρηνεῖς· ἀλλὰ καὶ
οὕτω μὲ τὸ στήθος κατὰ γῆς παρετήρουν.

Μετ' ὀλίγον τὸ ἀπόσπασμα τῶν Σλά-
βων ἐπανερχόμενον ἐκ τῆς ἐκστρατείας
παρήλαυε κάτωθεν αὐτῶν. Ἡδὴ ἐσθοναν
οἱ στρατιῶται τὰς δὲ ἄδες· ἀλλ' εἰς τὰς
τελευταίας λάμψεις ἡ Χρίσνα ἠδυνήθη νὰ
ἰδῇ ἀμυδρῶς ἀνδρα τινὰ δεσμευμένον ἐν
μέσῳ αὐτῶν πλήρη πηλοῦ καὶ ἐν ἀταξίᾳ
τῶν ἐνδυμάτων καὶ τῆς κόμης. Μὲ βῆμα
ῤῥθιμον, μὲ τὸ ὄπλον κρεμάμενον ἀπὸ τῆς
λωρίδας ἐπὶ τὴν εὐρέαν ὤμων τοῦ ἀρχη-
γός τις ἀπετέλει τὴν ὀπισθοφυλακὴν τῆς
ἀπαίσιος ταύτης συνοδείας· ἦτο ὁ Πέ-
τρος Τζανῆς, ὁ βασιλεὺς τοῦ Δουναβέως
καὶ σύζυγός της.

«Φρίκη !» ἀνέκραξε.
Ἡ ἀπαίσιος συνοδεία διήλθε. Πλήρης
πικρίας τὴν καρδίαν ἡ Χρίσνα μὲν εἰς ἀ-
νωρθώθη ἐπὶ τῶν γονάτων της· καὶ ἀφ' οὗ
ἐπὶ τινὰ καιρὸν παρηκολούθησε μὲ πυρε-
τώδες βλέμμα τὸν συγκεχυμένον ὄγκον
τῶν ἀνθρώπων, ὅστις ἐξηφανίζετο ὑπὸ
τὴν πυκνὴν σκιάν τῶν δένδρων καὶ τῶν
βράχων, ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας μετὰ θερ-
μῆς καὶ ἀνυψώσεως πρὸς τοὺς οὐρανοὺς τοὺς
μεγάλους αὐτῆς ὀφθαλμοὺς οὗς ἡ ἔξωξις
καθίστα μεγαλειότερος.

«Παναγία παρθένη ! ἡ σύζυγός τοῦ λη-
στοῦ οὐ θρῖκεται, οἰσοδήποτε καὶ ἂν εἴ-
ναι ὁ ἀνθρωπος οὗτος, ὃν ἀδίκως συνέλα-
βον, θὰ σώσῃ αὐτόν καὶ ἂν ἐπρόκειτο νὰ
θυσιάσῃ τὴν ζωὴν μου.»

Τὴν ἐπαύριον περὶ μεσημβρίαν ὁ Πέ-
τρος Τζανῆς προσῆλθεν εἰς τὴν μικρὰν
κοιλίαν τῶν βρύων, εἰς τὸ σπήλαιον. Εὐρε
τὴν Μαυροβουνιώτισσαν ἐξηλωμένην ἐπὶ
τῆς ψάθης καὶ κοιωμένην ἢ προσποιου-
μένην ὅτι κοιμάται. «Εἶναι ἀσθενής ; ἡ-
γρῦπνησεν ; ἔπαθε τίποτε τὴν νύκτα ; ἡ-
ρώτησε τὴν Μαργαρίτην ἀπειλητικῶς πως.
Καὶ ἐπειδὴ ἡ γράϊς τὸν καθυσάχασεν
ὡς πρὸς τοῦτο, παρετήρησεν ἐπὶ μίαν
στιγμὴν τὴν ὠραίαν νεάνίδα ἐν τῇ θελ-
κτικῇ αὐτῆς θέσει· ἐλαφρὸν ὄνειρον ἐφαί-
νετο ὅτι ἐνεψύχου τὸν ὕπνον αὐτῆς, τού-

λάχιστον οὕτως ἐξήγησε τὴν συστολὴν
τοῦ χείλους της, τὴν κίνησιν τῶν μακρῶν
της βλεφαρίδων καὶ τὰ ἀλλεπάλληλα
χρῶματα τὰ ὅποια ἀνῆρχοντο εἰς τὰς
παραίτας καὶ τοὺς κροτάφους της ὡς ἀμ-
πλοῖαι καὶ παλῖροια ἀποκρούων συναι-
σθήσεων, ἀνερχομένων ἐκ τῆς καρδίας εἰς
τὸν ἐγκέφαλον.

«Κοιμῶ ! μιτιδικά !, εἶπε μεταχειριζό-
μενος τὴν γλυκυτάτην ταύτην σλαβικὴν
λέξιν· καὶ ἂν εἰς τὸν ὕπνον σου ὄνειρεύ-
σαι ὅτι εἶσαι ἀκόμη βασίλισσα τοῦ Δου-
ναβέως, ἰδοὺ ἐν διαδῆμῳ ἵναίκανοποίησιν
τὴν ματαιοδοξίαν σου.»

Σύρων δὲ ἐκ τῆς ζώνης του μακρῶν
χρυσῶν ἄλυσιν περιτύλιξεν αὐτὴν περὶ
τὴν κόμη τῆς κοιωμένης καὶ ἀνεχώρη-
σεν, εἰπὼν χαμηλῇ τῇ φωνῇ λέξεις τινὰς
εἰς τὴν Μαργαρίτην.

Μόλις ἀπεμακρύνθη, ἡ Χρίσνα ἀνηγέρ-
θη εὐθὺς καὶ λαβούσα ἀπὸ τῆς κόμης της
τὴν ἄλυσιν ἔρριψεν αὐτὴν μακρὰν μετὰ
χειρονομίας πλήρης ὀργῆς καὶ περιφρο-
νῆσεως. Ἡ Μαργαρίτη ἔσπευσε νὰ λάβῃ τὸ
κόμημα.

— Διατί νὰ τὸ περιφρονῆς; εἶπε· τού-
το δύναται νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ τὰ μέγι-
στα ἐν ἀνάγκῃ· τίς ἐξέουε; τί δύναται νὰ
συμβῇ ; Τὸ κόσμημα αὐτὸ σοὶ ἀνήκει· μὲ
ἐπεφόρτισεν ὁ Τζανῆς νὰ σ' εἶπω ὅτι τὸ
ἡγόρασε διὰ σὲ καὶ μόνην διὰ τινος με-
σίτου τοῦ Κατάρου.

— Δὲν τὸ ἡγόρασε, τὸ ἔκλεψεν, ἀνέκρα-
ξεν ἡ Χρίσνα, τὸ ἔκλεψεν ἀνάνδρως παρὰ
τοῦ ξένου ἐν συνέλαβε χθὲς τὴν νύκτα.

— Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ἀλήθεια λέγεις,
ἀγαπητῆ μου· ἀλλ' ἂν οἱ σύζυγοί μας
ἐκλεψάν, ἐλήστευσαν, ἡ ἀμαρτία εἰς τὴς
κεφαλὰς των, διὰ τοῦτο τί πταίομεν ἡ-
μεῖς ; Δεχόμεθα παρ' αὐτῶν ὅτι μᾶς δι-
δοῦσι, διότι χρεωστοῦμεν ὑποταγὴν εἰς
αὐτούς· ἀρῶν ὅτι ὁ ἰδικός μου μέχρι σή-
μερον δὲν μὲ ἔφερεν εἰς τὴν ἀνάγκην τοι-
αύτης λεπτῆς ἐσυνειδήσεως, διότι ὄχι μόν-
ον δὲν μὲ ἔδωκε τίποτε ἀλλὰ καὶ κα-
τέφαγε πᾶν ὅ,τι εἶχον.

Ταῦτα λέγουσα ἡ ἐντιμὸς θαλαμηπό-
λος ἐξύγιζεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς τὸ βάρος
τῆς ἀλύσεως ἐνώπιον τῆς εἰσόδου· τὴν ἐξε-
τύλισε, τὴν ἐξήταξε, καὶ τὴν ἔβαλε νὰ ἀ-
κτινοβολῇ εἰς τὸν ἥλιον ὡσεὶ διὰ νὰ χορ-
τάσῃ τοὺς ἀπλήστους ὀφθαλμοὺς της.
Αἰφνης ἐξέβαλε κραυγὴν ἐκπλήξεως· εἰς
τῶν κρίκων τῆς ἀλύσεως μεγαλειότερος
τῶν ἄλλων, ἐξοιδημένος καὶ ἰσοπέδης κα-
τὰ τὴν βάσιν ἔφερεν ἐγγεγλυμένον τὸ
οὐγγρικὸν σύμβολον μὲ ἐπάργυρα κυματῖα
γύφω δὲ ἔφερε μορφὴν μοναχοῦ τυποπλα-
στομένην ἐπὶ ἀμύωτῳ μίγματι· Ἐν τῇ
σημασμένη ταύτῃ γλυφῇ, τεθειμένη ἐν
εἰδει σφραγίδος κατὰ τὸ ἄκρον τῆς ἀλύ-
σεως, ἡ Μαργαρίτη ἀναγνώρισε τὰ σήματα
τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς κυρίου Φριδερίκου Ζα-
πόλσκυ κόμητος τῆς Οἰδενβούργου. Ἄλλ' ὁ
κόμητος Φριδερίκος εἶγεν ἀποθάνει ἐν τῷ
κατὰ τῶν Γάλλων πολέμῳ· ἀρὰ ὁ αἰχμά-
λωτος οὗτος, ἐν οἱ Σλάβοι συνέλαβον τὴν
παρελθούσαν νύκτα· οὐδεὶς ἄλλος ἦτο βε-
βαίως ἢ ὁ γέρον Ζαπόλσκυ, πρεσβύτερος

1. Σλαβωνιστὴ «μικρὰ μου».

ἀδελφὸς τοῦ κόμητος, ἡ αὐτὸς ὁ υἱὸς τοῦ
κόμητος, ὁ μικρὸς δηλαδὴ Γεώργιος, τὸ
παῖδιον τὸ ὅποτον τὸσαύκις αὐτὴ ἔχρυσεν
ἐπὶ τῶν γονάτων της ἐν τῷ πύργῳ τῆς
Οἰδενβούργου.

Ἐν ᾧ ἡ ἀρχαία ὑπέρτερος τῶν Ζαπόλ-
σκυ προσεπάθει οὕτω νὰ μαντεύσῃ ποῖον
μέλος τῆς διασήμες ταύτης οἰκογενεῖας
ἠχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Σκλαβόνου, ἡ Χρί-
σνα ἐπλησίασεν, ἤρπασε τὴν ἄλυσιν καὶ
περιέβαλεν αὐτὴν περὶ τὸν τραχήλον της
κραύουσα· «Τὴν ἄλυσιν ταύτην προερχο-
μένη ἐκ κλοπῆς θὰ κρατήσω ὡς παρακα-
ταθήκην μέχρις οὗ δυνηθῶ νὰ τὴν ἀπο-
δώσω εἰς τὸν νόμιμον ἰδιοκτήτην· θὰ βλέ-
πω αὐτὴν πάντοτε διὰ νὰ μοὶ ὑπενθυμίζῃ
τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος, ὅπερ ἀνέ-
λαβον, ἂν εἶναι ποτε δυνατόν νὰ λησμο-
νήσω αὐτό».

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἡ Χρίσνα κα-
ταστάσα πρὸς πάντας ἰδιοόρθους, σκυθω-
πῆ, εὐεθέσιτος, ἀπέφυγε τὴν γειτνίασιν
τῶν Σλάβων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀρχηγού, καὶ
ἀποσυρομένη εἰς τὰς μᾶλλον ἀπομακρυ-
σμένας θέσεις παρεδίδοτο ἐξ ὀλοκλήρου εἰς
τοὺς βερβασμούς της. Ἐνόησε τὴν ἐσπέ-
ραν ἐφαίνετο σκιά τις διολισθαίνουσα διὰ
μέσου τῶν δασῶν τῶν σημηδῶν ἢ κατὰ
μήκος τινὸς χαράδρας, ἦτο ἡ Χρίσνα. Τὴν
ἡμέραν φέρουσα τὸ κἀνιστρον τῶν κεντη-
μάτων της ἀνήρχετο ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου
σημείου τινὸς τῶν λόφων τῶν περικυ-
κλούντων τὴν κοιλάδα τῶν περιδίων, ὅ-
που καθήμενη μὲ τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ γό-
νατος καὶ τὸ πρόσωπον κεκρυμμένον ἐντὸς
τῆς χειρὸς διήγεν ὀλοκλήρου ὥρας ἀκί-
νητος· διὰ μέσου τῶν δακτύλων τῆς χει-
ρὸς της τὸ βλέμμα της κατασκοπεῖ πάσας
τὰς κινήσεις τὰς ἐν τῇ κοιλάδι, τὰς ὁδοὺς
ἃς ἠκολούθουν οἱ ἀρχηγοὶ, καὶ τὰς θέσεις
ἔπου ἐτίθεντο οἱ σκοποί.

Οἱ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἠπόρουσαν ποῦ νὰ
ἀποδώσῃ τὴν ἐν τῷ χαρακτῆρι καὶ ταῖς
συνηθείαις τῆς Χρίσνας ἐπαλθούσαν με-
ταβολὴν· οἱ μὲν ἤξισον ὅτι κατελήθη
ὑπὸ ἀπομαρνήσεως. Ἄλλοι ὅτι κατείχε-
το ὑπὸ ὀλεθρίων προαισθημάτων καὶ ὑπέ-
θετον ὅτι ἔμελλε νὰ λάβῃ τὸ χάρισμα
τῆς προφητείας· οἱ ἐν τῇ συμμορίᾳ Ἄλ-
βανοὶ ἐθεώρουν αὐτὴν ὡς *Mirra*, μίαν δη-
λαδὴ ἐκ τῶν καλῶν τῶν θεαινῶν, αἰτινες
πλανῶνται συνήθως τὴν νύκτα εἰς τοὺς ἐ-
ρήμους τόπους· οἱ Σέρβοι βλέποντες αὐτὴν
ἐνεθυμούντο τὰς ἐμπνεόμενας αὐτῶν *Βιλ-
λίας*, οἱ Κομαῖοὶ ἐξελάμβανον αὐτὴν ὡς
τὴν νύμφην τῶν *Δελιδάδῃ*, ἧτις ἐπὶ τῆς
κορυφῆς τῶν ὀρέων προήρθε τῆς φορᾶς
τῶν νεφῶν. Τὸ καθ' ἑαυτοὺς οἱ Μαυρο-
βούνιοι, οἱ συμπατριῶται τῆς Χρίσνας,
ἰσχυρίζοντο, οὐχὶ ἀνευ λόγου, ὅτι ἡ θλί-
ψις τοῦ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσελθῇ εἰς
τὴν γενέθλιον γῆν, ἐν ᾧ ἦτο τόσῳ πλη-
σίον αὐτῆς, ἐτυράνευε τὴν καρδίαν της καὶ
διὰ τὸν αὐτὸν τοῦτον τὸν λόγον καθίστατο
τόσῳ ἀλλόκοτος. Τέλος οἱ ἀργαῖοι φοιτη-
ταὶ τοῦ πανεπιστημίου τῆς Πρεσβούργης
ἤρχοντο βλέποντες ἐν αὐτῇ θελκτικὴν ὀ-
νειροπόλον.

Ὁ Τζανῆς, ἀφ' οὗ ματαιῶς ἐπεχείρησε
νὰ μᾶθῃ τὸ αἴτιον τῶν μυστικῶν θλίψεων

τῆς συντροφῆς του, συνεμείσθη τὴν γνώ-
μην τῶν Μαυροβουνίων, ὡς πρὸς τὴν ἐπί-
δρασιν τοῦ τόπου, ἐνεκα δὲ τούτου ἐπολ-
λαπλασίασθη ἡ ἀνυπομονεσία του ὅπως
ἐγκαταλείψῃ τὰ ὄρια τοῦ Μαυροβουνίου,
ὅπου ἐξετίθετο ἡ τύχη του καὶ τὸ ὄνομα
του.

Προῖαν τινὰ τῶν μελαγχολικῶν τού-
των ἡμερῶν τῆς Χρίσνας, ἐν ᾧ ἐλάθητο
αὐτὴ ὑπὸ τὰ φυλλώματα τοῦ στρώχου
καὶ τοῦ κισσοῦ, παρὰ τῆς εἰσόδῳ τοῦ σπη-
λαίου της διαχειριζομένη τὴν βελόνην της
ἐν μέσῳ τῆς μεταξῆς καὶ τῶν ἀργυρῶν
κλωστῶν, ἤλθεν ἡ Μαργαρίτη καὶ ἐκάθη-
σεν ἀπροσδοκῆτως ἐπὶ τῆς τελευταίας βα-
θμιδος τῆς μικρᾶς κλίμακος.

— Λοιπὸν, ὦραία μου τομηρᾶ, τῇ
εἶπε μὲ ὕψος ἀφελές, πῶς εὐρίσκονται τὰ
ὦρατά μας περὶ ἀπελευθερώσεως σχέδια ;

Ἡ Χρίσνα ἀνένευσε διὰ τῆς κεφαλῆς
καὶ χωρίς νὰ δώσῃ ἄλλην ἀπάντησιν, ἐ-
ξηκολούθησε τὴν ἐργασίαν της.

Ἡ γράϊα ἀνήλθε μίαν βαθμίδα καὶ ἐπα-
νέλαβεν.

— Εἶθε πολὺ σιωπηλῇ, βασιλισσά μου,
πολὺ ἐχέμυθος σήμερον.

— Σὺ, Μαργαρίτη, δὲν θὰ ἤθελες νὰ βο-
ηθῆσῃς τὸς ἀνάκτους μου σκέψεις, διατί λοι-
πὸν νὰ σοὶ κατακίωσω αὐτάς ;

— Ἄν δὲν ὑποδοθῶ τὰ σχέδιά σου,
τοῦτο προέρχεται, ὄχι διότι δὲν σ' ἀγαπῶ,
ἢ διότι δὲν εἶμαι ἀφωσιμένη εἰς τὴν χα-
ρίσεσάν μου κυρίαν· ἀλλ' ὁ κίνδυνος εἶναι
μεγαλειότερος δι' ἐμὲ ἢ δι' αὐτὴν. Δὲν ἔχω
πλέον τὰ εἰκόσι μου ἐτη διὰ τὴν τύχην εὐ-
κόλως συγγνώμης, ἐν ᾧ σὺ εἰς τὴν χειρο-
τέραν ἐκβασίαν, μὲ ὀλίγας θωπειάς δύνασαι
νὰ μεταβάλλῃς εἰς ἀρνίον τὸν λύκον.

Ταῦτα λέγουσα ἡ γράϊα Οὐγγαρία ἀ-
νῆλθε τὰς ὀλίγας βαθμίδας καὶ ἐκάθησεν
ἐπ' αὐτοῦ τοῦ οὐδοῦ τοῦ σπηλαίου. Ἐ-
πειτα κλίνουσα πρὸς τὴν Χρίσνα, ἧτις ἐ-
κάθητο ἐπὶ τοῦ καθίσματος της ὑψηλοτέ-
ρον, εἶπεν αὐτῇ δίδουσα τόνον μυστηριώδη
εἰς τὴν τραχειάν της φωνῆν.

— Καὶ ἐγὼ ὡσαύτως ἔχω τὸ σχέδιόν
μου· καὶ ἐγὼ ὡσαύτως ὠρκίσθη ὄχι εἰς
τὴν Παναγίαν, ἀλλ' εἰς τὸν Σατανᾶν τὸν
προσάτην τοῦ ἀγαπητοῦ μου Δουμβρόσκη.
Ἄλλὰ κατὰ πρῶτον πρέπει νὰ σ' εἶπω, φί-
λη μου, ὅτι πρέπει νὰ παραιτήσῃς τὰ ὦρατά
σου σχέδια περὶ τοῦ αἰχμαλωτοῦ.

Ἡ Χρίσνα ἀνεκρίθησεν ἐκ φρίκης.

— Ὄχι, ὄχι, ἐπανάλαβεν ἡ Μαργαρίτη,
δὲν τὸν ἐπὶνεύσας εἰσέτι· ἀλλὰ δὲν εἶναι
ἀποδεδειγμένον ὅτι ὁ αἰχμαλωτος αὐτός
εἶναι Ζαπολσκυς, ὡς ὑπέθεσα τὸ κατ' ἀρ-
χάς. Ὁ ταξειδιώτης συνοδεύετο ὑπὸ δύο
ὑπηρέτων, ἐπειδὴ δὲ ἐφρονεῖσθαι δύο
καὶ ἐπειδὴ αἱ σφαῖραι πρὸ πάντων τῶν
νύκτα δὲν κἀμνονσιν ἐκλογίην, πολὺ πι-
θάνον εἶναι, ὅτι ὁ κύριος ἐφρονεῖσθαι καὶ ὅτι
ἠχμαλωτίσθη τὸν ἕτερον τῶν ὑπηρέτων·
βεβαίως δὲ, ἀγαπητῆ μου μικρὰ, δὲν ἔχεις
ὄρεξιν νὰ διακινδυνεύσῃς ὑπὲρ ἑνὸς ὑπη-
ρέτου.

— Διατί ὄχι ;

— Ἐπὶ τέλους, ἐξηκολούθησεν ἡ πρε-
σβύτις, οἰσοδήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ αἰχμά-
λωτος, σήμερον πρέπει νὰ σφερθῶμεν ὄχι

περὶ τῆς ἀπελευθερώσεως αὐτοῦ ἀλλ' ἡμῶν.

— Ἡμῶν ; τί ἐνοεῖς ;
— Ἄκουσόν μου, κόρη μου, μέχρι τέ-
λους.

Ἐπλησίασε περισσότερο εἰς τὴν Χρί-
σναν καὶ ἐστίρησε τὸν ἀγκῶνα αὐτῆς ἐπὶ
τοῦ καθίσματος ὅπου ἐκείνη ἐκάθητο.

— Ἡ ζωὴ ἡν διάζωμον δὲν εἶναι πλέον
ἀνεκτὴ. Ὑπερέτερο ὅταν τοῦλάχιστον ὑ-
πῆρχεν ἐν τῷ στρατοπέδῳ χαρὰ καὶ ἀ-
σθονία. Ἄλλὰ δὲν ἀντέχω πλέον τὸ κατ'
ἐμὲ· σὺ δὲ φίλτατή μου εἶσαι πολὺ ἀξιο-
λύπητος· ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἔχω ἐν-
ταῦθα καμμίαν ἐργασίαν· ἀλλὰ σὺ τί τὸ
ὄφελος νὰ λέγεσαι βασίλισσα αὐτῶν τῶν
Ἀταιγγῶν καὶ νὰ ἐργάζῃσαι ὅπως κερ-
δίσῃς τὸν ἄρτον σου ; πολὺ κκαλλίτερον νὰ
ἐργασθῆς παντοῦ ἄλλοῦ παρὰ ἐδῶ· καὶ
προσέτι εἶσαι ὦραία, ὥστε ἂν ἤμεθα ἐντὸς
τινος πόλεως, θὰ εἶχες τὰ πάντα ἀσθονα.

Ἡ Χρίσνα ἤκουε χωρίς νὰ διακόπῃ μὲ
ἐσταυρωμένας ἐν τῇ ἀγκῶνι τὰς χεῖρας
καὶ μὲ τεταμένον τὸν τραχήλον. Τὴν σι-
ωπὴν της ἐκλαμβάνουσα ὡς συγκαταθε-
σιν ἡ Μαργαρίτη ἐξηκολούθησεν.

— Ἰδοὺ λοιπὸν τί ἐσχέδιασα διὰ σὲ
καὶ δι' ἐμὲ. Δὲν θὰ εἶναι εὐκόλον βεβαίως
ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ νὰ διαφύγωμεν τὴν
συντροφίαν τῶν κυρίων τούτων, ἀλλ' ἐν
καιρῷ νυκτὸς διαφέρει. Θὰ μ' εἶπες ὅτι
δὲν γνωρίζωμεν τοὺς δρόμους καὶ ὅτι εἰς
τὸν κατηραμένον τοῦτον

μόνον ἐμπόδιον, ὅπερ σὲ κρατεῖ, φίλη μου, μὲ μίαν μόνην λέξιν δύναμαι νὰ ἀπαλλάξω τὴν συνειδήσειν σου.

— Τί λοιπὸν θὰ μ' ἀναγγείλης, ἀνέκραξεν ἡ Χρίσνα ἐκτός ἐαυτῆς.

— Τί δυστυχία! νὰ τὴν ἀπατήσουν τόσον ὑπόυλως! μὲ τύπτει ἡ συνειδήσις, διότι δὲν σ' ἐπληροφόρησα ἐνωρίτερον.

— Ὅμιλοι, ὁμίλησον λοιπὸν.

— Μὴ φωνάζης τοιουτοτρόπως, μικρά μου. Ἄν ὁ ἀρχηγὸς ἀκούσῃ τὴν φωνήν σου ἢ ποῦ νὰ τρέξῃ! σὲ ἀγαπᾷ τόσον αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος καὶ ἔχει δίκαιον· ποῦ θὰ εὕρῃ ἄλλην τόσω χαρίεσσαν εἰς αὐτὰ τὰ βουνά; Αἱ Μαυροβουνιώτισσαι ὅλαι εἶναι τίμιαι γυναῖκες καθ' ἑλέγεται.

— Ἐλα, Μαργάρτη, ὁμίλησον· τί ἔχεις νὰ μ' ἀναγγείλης; πρόκειται περὶ τοῦ γάμου μετὰ τοῦ Τζανῆ; ἔννοεῖς ὅτι ὁ γάμος οὗτος εἶναι ψευδής;

— Ὅσον διὰ ψευδῆς δὲν εἶναι... εἶναι ἀληθῆς γάμος ὅπως ὁ ἰδικός μου μετὰ τοῦ Δουμβρόσκη.

— Καὶ ἢ ποῦ νὰ γείνη ἄλλως; ἐξηκολούθησεν ἡ Χρίσνα ὁμιλοῦσα καθ' ἑκέρησιν καὶ ἀναπολοῦσα ὅλας τὰς περιστάσεις τῆς μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Σλάβων ἐνώσεώς τῆς. Δὲν ἐγένεον ἡ ἱεροτελεστία ἐν πληρῇ μεσημβρίᾳ; ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐντὸς καθολικῆς ἐκκλησίας.

— Ἡ ἐκκλησία ἦτο καθολικὴ, ἀληθῆς, ἂν καὶ οἱ ἐκκλησιαζόμενοι ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἦσαν ὀλίγον παράξενοι· ἀλλ' αὐτὸ δὲν πειράζει· καὶ ὁ Πάπας ἠδύνατο νὰ νυμφευθῇ ἐντὸς αὐτῆς.

— Τὸν ἱερέα ὅστις μὰς νυλόγησε τὸν ἐγνωρίζον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἠπατήθῃ.

— Ἀναμφιβόλως. Ὡ! τῶ ὄντι ἦτο ἀληθῆς ἱερέας, ἅγιος ἄνθρωπος, καθὼς λέγεις.

— Μάρτυρες δὲν ὑπῆρχον ἀρκετοί;

— Καὶ ἐπερίσσευαν μάλιστα κατὰ πολὺ. Μόνον ποῦ δὲν ἠθέλησε νὰ λάβῃ μέρος ὁ γέρον Παῦλος Μάκεβιτς, τί τιμιότητος τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ! ἀλλ' ἡ παρουσία του δὲν ἦτο ἀναγκαία.

— Λοιπὸν, ἀνέκραξε, στραφείσα ἡ Χρίσνα πρὸς τὴν Μαργάρτην ὠχρὰ καὶ τρέμουσα, τί ἠθελες νὰ μοὶ δώσης νὰ ἐννοήσω; . . .

— Τί ἐπαθες, φίλη μου; τῶ ὄντι ἂν σοὶ προξενῶ τόσῃν λύπην, ἄς σιωπήσω. . . Ἐπὶ τέλους. . . εἶναι τῶ ὄντι μέγα δυστύχημα, ἀγαπητή μου, νὰ γείνης καὶ πάλιν ἐξἄφνης κόρη, κόρη διὰ γάμον.

— Κόρη διὰ γάμον! . . . ἐπανελάβε μηχανικῶς ἡ Χρίσνα τὴν ὁποίαν παρέλυσεν ἡ ἠθικὴ αὐτῆ βίασος.

— Καὶ διατί ὄχι; εἶσαι ὅλως διόλου ἐλευθέρᾳ ὁ λεγόμενος γάμος σου, ἂν καὶ καλὸς καθ' ὅλα τὰλλα, μόνον μικρὸν τι ἄτοπον ἔχει, ὅτι ὁ γενναϊότατος Πέτρος Τζανῆς ἔχει νυμφευθῆ δύο ἄλλας πρὶν σοῦ γυναῖκας, αἵτινες ζῶσιν ἀκόμη.

Ἡ Χρίσνα διέμενον στιγμὰς τινὰς ἐμπληκτος.

«Ὡ Ζαγράβ, ἐψιθύρῃσεν, ἐξεδιχῆθης ἐντελῶς· ἠθέλησα νὰ γείνω ἢ σύντροφος ἥρωος. . . τί εἶμαι; . . ἡ παλλακὴς ἀρχιληστοῦ. . . ὦ ὄνειρά μου!

Δύο δάκρυα κατέρρευσαν τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

Ἀφῆνης ἠγέρθη μὲ ὑψωμένον τὸ μέτωπον.

«Ὁ Θεὸς θὰ μὲ κρίνῃ, εἶπεν. Ἄν ἐπείσασαι εἰς ταύτην τὴν ἐξουθένωσιν, ἔπεσα παρὰ τὴν θέλησίν μου. Αὐτὸν τὸν Τζανῆν τώρα ἢ ποῦ νὰ τὸν μισῶ τοῦλάχιστον.

— Καὶ ἢ ποῦ νὰ τὸν ἐγκαταλείψης; ὅσον τὸ ταχύτερον τόσον τὸ καλλίτερον, εἶπεν ἡ Οὐγγαρίς, τώρα, μικροῦλά μου, ἔννοεῖς πόσον ὑπέφερα ὅταν μὲ ἠνάγκασαν νὰ γείνω ὑπηρετριά σου· διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον εἶμαι νόμιμος σύζυγος τοῦ ληστοῦ ἐκείνου ἐν ᾧ σύ. . . Δὲν σὲ κατηγορῶ διὰ τοῦτο· δὲν ἦτο σφάλμα σου ἂν ἐγέναι ὑπηρετριά σου· εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ζήσωμεν ὡς δύο ἀδελφαί· ἐκεῖνος ὁ κυρὸς ὁ Λάζαρος θὰ ἔλθῃ σήμερον εἰς τὸ στρατόπεδον· θὰ εὗρω μέσον νὰ τῷ ὁμιλήσω καὶ αὔριον, αὐτὴν τὴν νύκτα μάλιστα ἂν θέλῃς μετοικοῦμεν. Εἰς τὸ Κάταρον ἢ τὴν Ῥαγούζαν ὅπου καὶ ἂν ὑπάγωμεν θὰ ἴδῃς τί ὠραία θὰ συζητήσωμεν αἱ δύο. Αὐτὴν λοιπὸν τὴν νύκτα. . .

— Ἐγὼ μὲν, ἀπεκρίθη ἡ Χρίσνα, ἦτις ἐβημάτιζε μεγάλα βήματα ἐντὸς τοῦ σπηλαίου κατὰ τὴν τελευταίαν ὁμιλίαν τῆς γραιίας. Μὲν· δὲν μ' εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἀπομακρυνθῶ. Ἀλλὰ δὲν σὲ κρατῶ, Μαργάρτη.

Ἡ θαλαμηπόλος συνεστάλη ὡς ἐρεπτόν, τὸ ὅποσον διαβάτης ἐπάτησε, καὶ ἐκστοματίζουσα πλέον ὄλον αὐτῆς τὸ δηλητήριον εἶπε·

— Μήπως ἔχω ἀνάγκην τῆς ἀδείας σου, Μαυροβουνιώτισσα, διὰ νὰ ὑπάγω ὅπου θέλω; ἢ νομίζεις ὅτι θεωρῶ ἀκόμη τὸν ἑαυτόν μου ὡς ταπεινὴν σου ὑπηρετρίαν τώρα ὅτε ἔμαθες τὰ τοῦ γάμου σου; Ὅχι, δεσποινίς. Ἄν γνωρίζῃς τὸ μυστικόν μου, γνωρίζω καὶ ἐγὼ τὸ ἰδικόν σου καὶ φυλάξω.

Ἡ Χρίσνα διηυθύνθη πρὸς τὴν εἴσοδον τοῦ σπηλαίου καὶ ῥίψασα ἐπὶ τῆς ἐχίδνης βλέμμα ἐσχάτης περιφρονήσεως, ἐξῆλθε ζητοῦσα παρὰ τοῦ δροσεροῦ ἀνέμου τοῦ ὄρου νὰ καθησυχάσῃ τὴν ταραχὴν τοῦ πνεύματός τῆς.

Αὕτη ἦτο ἡ ἡμέρα καθ' ἣν συνεπέειχε τῆς ἀποκαλύψεως τῶν τοῦ γάμου τῆς ἀπομακρυνθεῖσα πλέον τοῦ συνήθους εἰς τοὺς βερμβαστικούς αὐτῆς περιπάτους, συνήνησε τὸν τσίμπερ καὶ ἐπανεῦρε τὸν Ἰωάννην Ζαγράβ, οὐτινος ἡ παρουσία ἐξῆγειρεν ἐν αὐτῇ βαθεῖαν συγκίνησιν, ἀνάμικτον χαρὰς καὶ τύψων τοῦ συνειδότητος.

[Ἔπεται συνέχεια].

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΕΓΑΛΟΥ ΛΑΒΕΣΑΔΡΟΥ.

[Ἀθηναίς].

Β'

Συζύγου ἐκλογῆ.

Ἦταν ἓνας μοναχογιὸς πλούσιος καὶ ἀπὸ σπῆτι, τὸν ὅποσον οἱ γονεῖς του ἠθελαν σῶναι καὶ καλὰ νὰ παντρεύσονται. Τοῦ ἔφεραν τρεῖς νυφάδας ἀπὸ τρία διάφορα μέρη, ἢ μία κόρη ποῦ τοῦ ἔφεραν ἦτανε παραπολὺ πλούσια καὶ ὠραία, ἢ ἕ ἦτανε ὠραία καὶ γραμματισμένη πολὺ, ἀλλὰ ὄχι καὶ τόσο πλούσια, ἢ γ' ἦξερε ἄλλα γραμματάκις, ἦτανε νοστιμοῦλα, ἀπὸ

σπῆτι καὶ μὲ καλοὺς τρόπους, ἀλλὰ πολὺ φτωχὴ. Οἱ γονεῖς του εἶπαν ὅτι τὸν ἀφίνουν ἐλεύθερον ἀπὸ αὐταῖς τῆς τρεῖς νὰ διαλέξῃ ὅποια θέλει. Ὁ νέος ἔπεσε σὲ μεγάλη συλλογὴ, καὶ ἔλεγε, «τί νὰ κάνω, τί νὰ κάνω! Ποιὰ νὰ δελεάζω ἀπὸ τῆς τρεῖς!» Ἐνας φίλος του, ποῦ τὸν ἀγαποῦσε παραπολὺ, καὶ ἦτανε ὅλη τὴν ἡμέρα μαζί του, τὸν ἐβλεπε πολὺ λυπημένο, καὶ τοῦ λέγει μὲ ἄμερον «δὲ μοῦ λές τί ἔχεις; τόσον καιρὸ τώρα σὲ βλέπω συλλογισμένο, ἄρρωστος εἶσαι;» — «Ὅχι, ἀδερφέ, ἀλλὰ εἶμαι πολὺ στενοχωρημένος. Μοῦ φέρουν τρεῖς νυφάδες καὶ δὲν εἰζέρω ποιὰ νὰ διαλέξω ἀπὸ τῆς τρεῖς· ἢ μὲ εἶνε πλούσια, ἢ ἄλλη γραμματισμένη καὶ ἢ ἄλλη νοικοκυρὰ καὶ ἀπὸ σπῆτι μὰ φτωχὴ». — «Ἄ! γι' αὐτὸ τὸ πρόβλημα πρέπει νὰ πᾶς τὸ δίχως ἄλλο στὸ μέγαν Ἀλέξανδρον νὰ σοῦ λύσῃ τὴν ἀπορία, γιὰτι ὅτι καὶ ἂν σὲ συμβουλεύσω ἢ ποῦ νὰ μὲ καταριέσαι, ὥστε ἐκεῖ νὰ πᾶς». «Καὶ ποῦ νὰ τὸν βρῶ;» — «Ἄ! πῆγαινε κεῖ στὸ παλάτι καὶ θὰ τὸν βρῆς νὰ πικίρῃ· λοιπὸν ἀρώτησέ τον καὶ θὰ σοῦ πῇ καὶ ὅ,τι σοῦ πῇ νὰ ἐρθῆς νὰ μοῦ τὸ πῆς». Ἐπῆγε στὸ παλάτι, ἀρώτησε ποῦ εἶναι ὁ βασιλέας Ἀλέξανδρος «νά, τοῦ εἶπαν, ἐκεῖ στὸ περιβόλι εἶναι καὶ παίζει τῆς ἀμάδες». Ἐπῆγε λοιπὸν ὁ νέος, ἐπλησίασε στὸ μέγαν Ἀλέξανδρον καὶ τοῦ λέγει. — «Βασιλέα μου πολυχρονομένε μου, ἦρθα νὰ μοῦ δώσης μὲ συμβουλή, οἱ γονεῖς μου θέλουν νὰ μὲ παντρεύσονται καὶ μοῦ φέρουν τρεῖς νυφάδες, ἢ μὲ εἶνε πολὺ πλούσια καὶ ὠραία, ἢ ἕ ἔχει πολλὰ γράμματα καὶ ἢ γ' εἶνε νοικοκυρὰ καὶ ἀπὸ σπῆτι μὰ φτωχὴ· ποιὰ νὰ πάρω;» Ὁ βασιλέας Ἀλέξανδρος ἐπαίξε τῆς ἀμάδαις καὶ δὲ γύρισε νὰ τὸν κυττάξῃ καθόλου, τὸ ξανάεπε δύο τρεῖς φοραὶς, ἀλλὰ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος «ἀλλοῦ βρέχει» ἐπαίξε τῆς ἀμάδαις καὶ ἔλεγε· «σῆκω σὺ νὰ κάτσω γῶ, — σῶπα σὺ νὰ πῶ ἐγὼ, — ὄρε, ἀφέντη» καὶ ἔτριχε ὅλο ἓνα τῆς ἀμάδαις. Ὁ νέος βαρέθηκε, τὸν ἐπροσκύνησε, καὶ σηκώθηκε κ' ἔφυγε. Ἐπῆγε καὶ ἤυρε τὸ σύντροφόν του, «Ὡχ! ἀδερφέ, τοῦ λέει, καὶ σὺ, μὲ τὸ μέγαν Ἀλέξανδρον σου, ἐγὼ τοῦ μίλαγα καὶ κεῖνος μὴτ' ἀπάντησι δὲν μούδωνε, μόν' ἐπαίξε τῆς ἀμάδαις». — «καὶ δὲν ἔλεγε τίποτις ὅταν ἐπαίξε τῆς ἀμάδαις, τοῦ λέγει ὁ φίλος του;» — «Ἐλεγε, ἀλλὰ ὄχι γιὰ μένα, κεῖνος μίλαγε μόνος του καὶ ἔλεγε, «σῆκω σὺ νὰ κάτσω γῶ, σῶπα σὺ νὰ πῶ ἐγὼ, — ὄρε, ἀφέντη» — «Ἄ! νὰ, ποῦ σοῦ ἀπάντησε, λέγει ὁ φίλος του, σὲ κεῖνα ποῦ τὸν ῥωτοῦσες· σοῦ εἶπε, ἂν πάρῃς τὴν πολὺ πλούσια θὰ σοῦ πῇ, «σῆκω σὺ νὰ κάτσω γῶ» ἂν πάρῃς τὴν πολὺ γραμματισμένην θὰ ξέρῃ πρὸ πολλὰ ἀπὸ σένα, καὶ θὰ σοῦ πῇ «σῶπα σὺ, νὰ πῶ ἐγὼ» ἂν πάρῃς τὴν ἄλλη ποῦ εἶνε νοικοκυροῦλα καὶ φτωχὴ θὰ ἦνε πάντοτε μὲ τὴ γνώμη σου, ὅ,τι θέλεις ἐσὺ θὰ θέλῃ καὶ αὐτῇ καὶ θὰ ζήσῃς εὐτυχισμένοι· καὶ τὸ λοιπὸν ἀποφάσις καὶ πῆρε τὴν τρίτην καὶ ζήσανε ὅλη ἡμέρα ὁ Θεός.

Κ. Μ. Γρ. Κ.

ἈΘΗΝΑΙΣ.—ΤΥΠΟΙΣ «ΚΟΡΙΝΘΗΣ», ΠΑΤΕΡΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ.